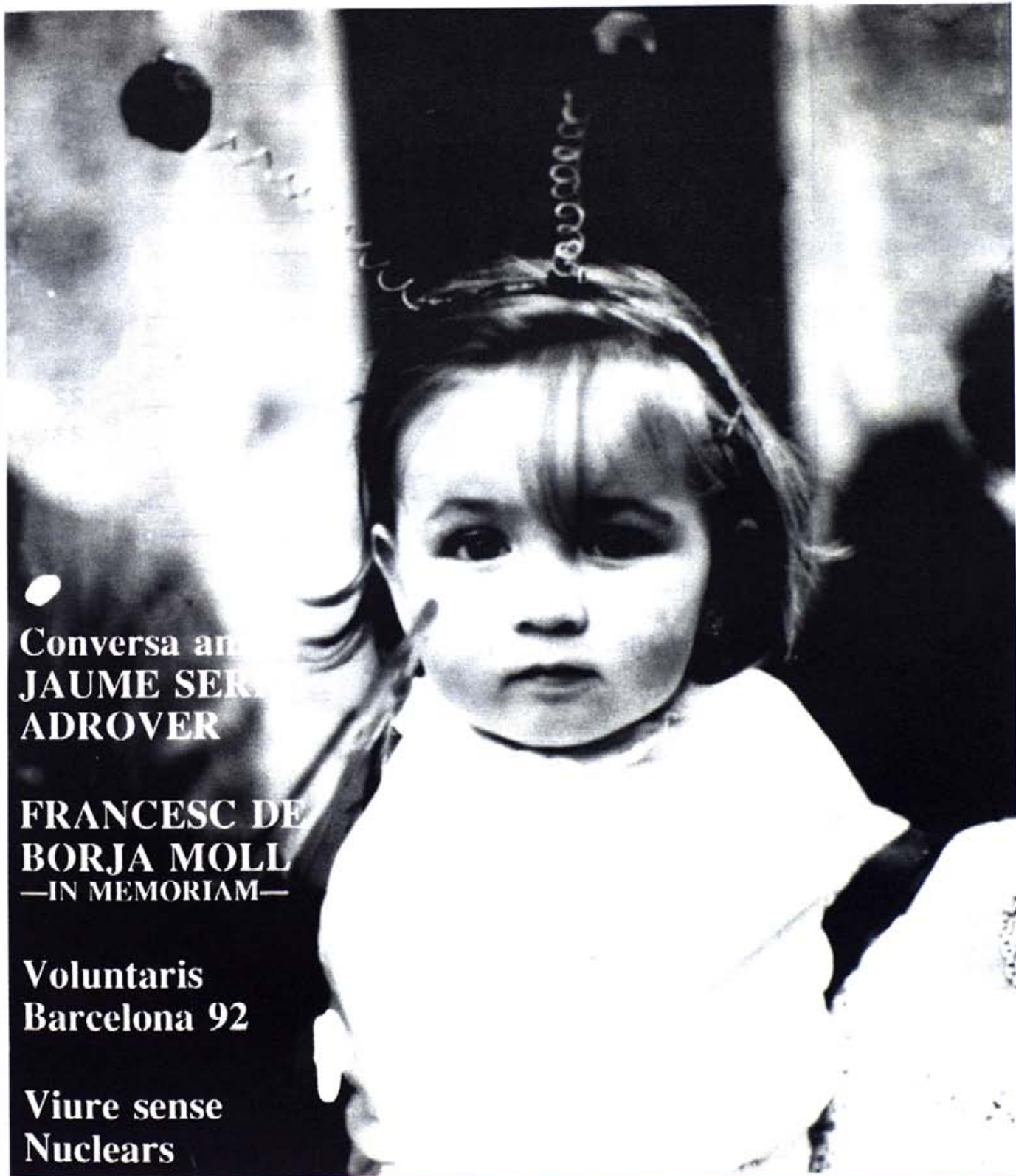

dieu i coses

Març-Abril 1991
Número 22
Calonge (200Ptes)

Conversa amb
JAUME SERRES
ADROVER

**FRANCESC DE
BORJA MOLL**
—IN MEMORIAM—

**Voluntaris
Barcelona 92**

**Viure sense
Nuclears**

dies i coses

Aquesta publicació
no té cap finalitat
lucrativa

Març - Abril 91

Nº 22

Mn. Antoni Vadell, 2
07669 CALONGE
Preu: 200 Ptes.

**CONSELL DE
REDACCIÓ**

Margalida Adrover
Bel Rigo
Maria Adrover
Jaume Valbona
Maties Adrover
Pep Estelrich
Jaume Julià
Guillem Roig

COLLABORADORS

Jaume Rigo
Joan Grimalt
M^{ra} Sebastiana Bonet
Alumnes C. Reina Sofia
Tomeu Polla
Miquel i Maria Adrover
Toni Adrover
G.O.B.
Jaume Binimelis

Agraïm totes les
col·laboracions i els su-
port de qui s'anuncia a
les nostres planes i de
qui ens llegeix

DL 148-1988
IMPRIMEIX

Informacions Llevant, S.A.
Tel. 55 03 28 - MANACOR

Els escrits d'aquesta
publicació expresen
únicament l'opinió
dels seus autors

CONTINGUT D'AQUEST NUMERO

Cronica	3
La Sala	4
Conversa amb... Jaume Serra	6
Dies i Gloses	8
Colage	10
Viatge d'estudis C. Reina Sofia	12
La Palma	13
Viatge a Paris	14
F. de Borja Moll -IN MEMORIAM-	15
Sant Jordi	20
Rondalles d'avui	22
Trescapuig	23
Viure sense nuclears	25
Damià Rigo 19 anys a dins es futbol	26
Voluntaris Barcelona 92	28
Ion i Maricica Puica	31
Flash Esportiu	34
La veu de la Terra	37
Concurs "Cares d'ahir"	39

ALS LECTORS

Amics, molt de temps ha passat ja desde que ens encarregavem nosaltres mateixos del montatge de DIES I COSES. Fins ara sempre podiem disculpar les nostres faltes, atribuintles a errades d'impressió. Vos volem anunciar però que desde aquest número el montatge de la maqueta sera de la nostra responsabilitat, es per això que volem demanar disculpes per el retard que ocasionat a l'aparició d'aquest exemplar aixi com el canvi a la qualitat final.

CRÒNICA

***** dels darrers esdeveniments *****

CRÒNICA

18-Febrer- Mor a Palma Don Francesc de Borja Moll.

19- Febrer- El vespre tingué lloc una gran corraguda de carros i tota classe d'eines amb rodes i sense rodes.

2- Març- Es casaren a Calonge En Joan Rigo i Adrover i Na Sebastiana Adrover i Adrover. Enhorabona i per molts d'anys.

10- Març- Es celebraren primeres comunions a Calonge, els al.lots foren en Toni Vallbona i Adrover de ca's Senyor i en Francesc Adrover i Adrover des forn.

13- Març- Va néixer en Sebastiò Grimalt i Vallbona, fill d'en Sebastiò i Na Ventura de Ca's Fidever. Enhorabona a

tots.

31- Març - Dia de Pascua. Després d'una missa molt polida com és la de Pascua, els salers ens esperaven a sa sortida per cantar les tradicionals sales. Cosa que any per any va recuperant popularitat i engresca més gent.

Pintures D'or

Calonge

**PERRUQUERIA
UNISEX**

OBERT DE DIMARTS A DIJOURS HORABAIXES
I DIVENDRES I DISSABTE TOT EL DIA

Tel. 65 82 20

Ca'n Roca, 13 - 07669 Calonge (Santanyi)

FLOU
PERRUQUERIA I ESTÈTICA

**HOMES
I
DONES**

**TRACTAMENT
D'ACNE JUVENIL**

Carrer Nou, 53 - Tel. 65.08.25
07630 CAMPOS

Ajuntament de Santanyí

La Sala

RESUM DE L'ACTA DE LA SESSIÓ ORDINÀRIA CELEBRADA DIA 28 DE GENER DEL 91.

1.- APROVACIÓ DEL PRESUPOST MUNICIPAL 1991.

Es va fer l'aprovació inicial del presupost 1991, així com les bases de execució i plantilla de personal de l'Ajuntament amb la subsegüent oferta de feina pública, i que està nivellat en ingressos i despeses a la quantitat de 613.104.000 ptes.

2.- ADJUDICACIÓ DE LES OBRES DE LA PISTA POLIESPORTIVA CUBERTA.

Es va fer la contractació directa per no haver-se presentat cap licitador a la subhasta convocada per l'esmentada obra. Aquesta va ésser adjudicada a construccions Cala Llobards pel preu total de 33.000.000 de ptes. amb estricta subjecció al projecte d'obres i plecs de condicions aprovats.

3.- ASUMPTES GENERALS.

Es va aprovar per unanimitat sol·licitar a la Demarcació de Costes de Balears la regeneració de les platges de Cala Egos i Cala Gran de Cala d'Or per trobar-se en molt males condicions

Pere Munar apuntà que ja era hora, i així ho va comentar al Regidor de Cultura, que es faci qualque cosa respecta a la normalització lingüística del personal municipal. Marc Vallbona contestà que el mes de febrer vinent es començava un curset de dos dies setmanals, i que juntament amb secretaria i el C.I.M. s'estava tractant que les convocatories a les sessions plenàries i a les comissions informatives es facin en català.

El grup municipal C.D.S. va presentar amb caracter d'urgència una sèrie de mocions de qüestions diverses com la recollida de piles gastades, educació vial, creació

d'un patronat municipal de cultura, creació d'una biblioteca a Cala d'Or i altres. Mocions que la majoria municipal va rebutjar.

ACTA DE LA SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DE DILLUNS DIA 18 DE FEBRER DE 1991.

1.- Es va convocar aquesta sessió amb un únic punt a l'orde del dia que era l'ampliació de l'acort respecta a les entregues a compte de l'impost de bens immobles de naturalesa urbana. En caracter d'urgència s'acordà l'inclusió d'un altre punt de l'orde del dia respecta a la recent mort de Don Francesc de Borja Moll i Casasnovas a on es va acordar manifestar el pesar d'aquesta corporació municipal, i expressar el testimoni de condol de tota la població.

ACTA DE LA SESSIÓ ORDINÀRIA CELEBRADA DILLUNS DIA 25 DE FEBRER.

1.- PLA DE SUBVENCIONS PER A POLICIES LOCALS DE LA CONCELLERIA ADJUNTA A LA PRESIDENCIA.

Vist que és necessari per a la policia local d'aquest Ajuntament un nou vehicle i un nova emisora, i considerant un cost aproximat de 1.100.000 ptes. el vehicle i 2.200.000 ptes. l'emisora, es va acordar per unanimitat sol·licitar a la Conselleria Adjunta a la Presidència la major ajuda possible per a l'adquisició d'aquests bens d'infraestructura.

2.- CONVOCATORIA CONCURS PUBLIC PER L'OCUPACIÓ TEMPORAL DE LES PLATGES D'AQUEST TERME.

Es va acordar per unanimitat l'aprovació del plec de condicions pel concurs esmentat, incluint el preus orientatius per 1991 que són els que s'indiquen:

Cala Llobards.....	517.000 ptes.
Cala Santanyí.....	8.000.000 ptes.
Caló d'en Burgit.....	125.000 ptes.
Sa Font de N'Alis....	8.300.000 ptes.
S'Amarador.....	3.500.000 ptes.
Cala Gran.....	4.429.000 ptes.
Cala d'Or.....	625.000 ptes.
Cala Egos.....	457.320 ptes.
Cala Esmeralda.....	1.300.000 ptes.
Sa Barca Trencada....	400.000 ptes.
Caló de Sa Torre.....	680.000 ptes.

3.- CESIO A IBASAN DELS TERRENYS DE L'ESTACIO D'AIGÜES RESIDUALS DE CALA D'OR.

Es va acordar la cesió gratuïta a l'Institut Balear de Sanejament d'uns terrenys propietat de l'Ajuntament situats al polígon 8 d'aquest terme amb una superfície de 17.759 m2 per a l'execució i posterior explotació de l'estació d'aigües residuals de Cala d'Or.

4 ASUMPTES GENERALS.

El batle va donar compte de la recent firma d'un conveni amb la Concelleria de Sanitat i Seguretat Social per el Centre assistencial a Calonge que aporta una ajuda de 4.000.000 ptes. per aquesta obra.

5- MOCIO DEL GRUP DEL C.D.S. RESPECTE A LA SENYALITZACIO VIARIA DE CALONGE.

Miquel Vicens incidí sobre la perillositat de la carrereta Calonge-Cala d'Or, concretament en el punt de davant el Supermercat Binimelis, ja que molts de cotxes que venen de Felanitx segueixen tot dret pel carrer Joan XXIII amb el conseqüent perill pels cotxes que venen de Cala d'Or degut a la falta d'una senyalització correcta. Per això proposen que el serveis tècnics municipals estudiïn una millora de la senyalització viària de Calonge. Marc Vallbona senyala que és un punt molt conflictiu i que ja fa temps es va tractar de senyalitzar, el batle apunta que s'havia pensat de posar-hi una columna amb indicadors per les dues bandes i que s'estava pendent del preu.

RESUM DE L'ACTE DE LA COMISSIO DE GOVERN DE DIA 28 DE FEBRER.

Entre altres punts es va disposar, fer l'encarrec a l'enginyer municipal per la realització dels projectes d'enllumenat públic dels carrers Antoni Mre Alcover i Plaça de Sant Miquel a Calonge i així mateix per el suministrament d'electricitat al Centre Assistencial i Cultural de Calonge.

RESUM DE L'ACTE DE LA SESSIO ORDINARIA CELEBRADA DIA 25 DE MARÇ

1.- ADHESIO AL SISTEMA DE COMPRES DEL MINISTERI D'ECONOMIA I HISENDA.

Vist el sistema de compres controlitzat a la direcció general de compres del Ministeri d'Economia i Hisenda, amb el qual els Ajuntaments que s'adhereixin al mateix poden aconseguir el material que necessitin a un preu més aventatjós que el del mercat i sense necessitat d'haver de realitzar els tràmits ordinaris de contractació. Es va acordà adherir-s'hi.

2.- CREU ROJA A CALA D'OR.

El batle donò compte de la pròxima instal·lació enguany d'un punt de socorr de la Creu Roja a Cala Gran que començarà a funcionar dia 6 de maig i que durà unes despeses a aquest Ajuntament d'unes 200.000 ptes.

3.- ASUMPTES GENERALS.

José Luis González indicò que fa un any es va xerrar del tancament dels solars de Cala d'Or sense que per el moment s'hagi fet res. El batle explicò que els propietaris han estat requerits per segona vegada en poc temps i que se'ls obrirà un expedient el mes de setembre perquè ara no es posin a fer les obres.

**INSTAL·LACIONS
|
MONTATGES ELECTRICS
ANTENES PARABOL·LIQUES**

**Exposició de APLIQUES i LAMPARES
DARRERES NOVETATS EN PEL·LICULES
DE VIDEO**

**eléctricas
MANRESA, S.A.**

**Distribuidor Oficial: AEG - TELEFUNKEN -
ZANUSSI - THOMSON - SANYO - CORBERO**

C/ Ariel, 5 - Tel. 657859

Avda. Bèlgica, 6 - Tel. 657378

CALA D'OR

Conversa amb ...

JAUME SERRA ADROVER

.....

Fill de mare calongina i pare s'hortarrí, en Jaume Serra Adrover va néixer el 31-12-34 a Lluçmajor. La seva infància va transcórrer en part a S'Alqueria Blanca, ja que als 11 anys entrà en el Seminari, per ésser ordenat capellà el 1957. A Mallorca, ha estat a les parròquies de Valldemossa, Son Sardina, Manacor, Santanyí, Alcúdia, Campanet i Ses Salines, on és l'actual rector. Fora de la nostra illa, destaca la seva estància a Lima els anys 75-76 i a Roma de l'any 86 al 88. La seva gran afecció per escriure l'ha duit a publicar nombroses obres; a partir de 1950 ha deixat constància de les seves experiències de cada dia a través dels "Diaris".

.....

Li demanam, en primer lloc, per una decisió clau a la seva vida: l'entrada en el Seminari.

- Només tenia 11 anys quan hi vaig entrar i encara no sabia si mai seria capellà. Els anys varen anar passant, vaig anar obrint els ulls al món, fent reflexions i recapacitant. Als 16 ó 17 anys tenia més o menys clar que existia una vocació i la decisió estava ben presa.

- Com recordes aquesta etapa dins el Seminari?

- Agradable, perquè l'ambient era bo i tot el referent als estudis m'interessava. També va ésser una època un poc conflictiva, principalment pels interrogants que se fa un al.lot a aquesta edat.

- Parla'ns un poc de Manacor, on exercires ja com a capellà.

- Després d'haver estat ordenat, vaig tenir breus experiències a Valldemossa i Son Sardina, per anar llavors a Manacor a inicis dels anys 60, on hi vaig estar uns quinze anys. Quan hi vaig arribar hi havia un ambient molt clerical, inclús devot; però a finals dels 60 i principis dels 70 se notava ja un gran canvi, principalment a l'àmbit estudiantil, en referència a la visió del món, de la família, de l'església, etc.

- Eren aquests els anys quan hi va haver una gran sortida de capellans. No te va venir mai al cap la idea de seguir les seves passes?

- Crec que no. No tenc memòria de que hagués tengu

mai aquestes intencions; sempre vaig tenir clar quina era la meva tasca.

- Vares continuar la tasca i decidires anar a Perú.

- Me varen demanar si era voluntari per anar-hi. Jo trobava que quinze anys a Manacor eren molts i el canvi podia ésser beneficiós. A Perú vaig trobar més misèria i pobresa del que sospitava. Podríem dir que la meva estància allà va influir en gran mesura en la meua manera de veure les coses. Hi ha molta diferència de veure tota aquesta misèria de prop i tocar-la amb les mans, o llegir-ho damunt la premsa. Per altra banda, me va sorprendre la gran simpatia de la gent d'allà. Són, en general, bastant agradables.

- I no se feia pesada l'estància allà?

- En principi estava previst estar-hi cinc anys. El que va passar és que sorgiren problemes imprevists. Vaig tenir problemes de salut i també mon pare va morir. Jo havia vingut per estar una temporada a Mallorca i llavors tornar-me'n, però vaig començar a dubtar i, davant el dubte, juntament amb el Bisbe, decidírem que quedaria a Mallorca. Vaig exercir durant uns anys a la parròquia de Santanyí i després a la d'Alcúdia, fins que vaig saber que tornava deixar Mallorca per anar-me'n a Roma.

- I que va significar Roma?
- A nivell d'estudis, va ésser una experiència agradable; els professors estaven molt preparats i les classes que impartien eren del meu interès. Ara bé, el meu gran descobriment va ésser el de Roma mateixa: el seu art, els museus, l'ambient, els monuments, etc.; tot això, que un dia has estudiat, quan ho pots veure i tocar és una cosa que impressiona. Sempre m'havia fet il·lusió el conèixer-la a fons i aquesta experiència no me va decepcionar gens; al contrari, me va seduir.
- Una altra vegada a Mallorca has conegut dos pobles més com a rector: Campanet i Ses Salines. És un canvi molt gros el d'estar a parròquies o el que feies fora Mallorca?
- La vida d'estudiant té responsabilitats d'estudi o investigació, però no té les responsabilitats de contacte amb la gent que hi ha una parròquia, cosa que a vegades pot produir disgusts, ja que les persones no sempre entenen el teu missatge. Aquí, a Ses Salines, de moment estic content; tenc la impressió de que la gent és molt sana i també bastant simpàtica.
- Ja de fa estona has tingut afecció per escriure, i has publicat una bona partida de llibres. Per què?
- Sempre m'ha agradat molt llegir i també escriure, a pesar de que el meu escriure és espontani, improvisat i per ventura un poc intuïtiu; no és fruit d'un esforç, ni d'un estudi, ni està molt polit. Per això, hi ha gent que a vegades pot trobar que me precipit quan duc papers a la impremta.
- Un que llegeixi els teus llibres, se'n temerà que ets molt sensible als desastres que ha sofert la

nostra geografia illenca. Què hi trobes?

- Som pessimista de cara al futur, ja que no veig voluntat de govern de cara a preservar l'ecologia. Hi veig poques solucions; els mallorquins som mercaders, tots, veim el profit econòmic immediat i res més.
- Actualment, tens qualche obra en marxa?
- Tenc molts projectes, però me costa molt decidir-me. A vegades, duc feina a la impremta, llavors me penedeix d'haver entregat allò. Me pas la vida així, un poc indecís.
- Te preocupa que els seminaris siguin buits?
- Sí, però no m'estranya. La vida cristiana pareix que no té lloc a la societat actual. Està fugint la sensibilitat per l'art, l'esport, etc., no només per l'aspecte religiós; únicament hi ha interès per fer doblers. Per ventura és una visió pessimista, però jo ho veig així. Pens que a l'església actual hi manca molta inventiva, coratge i un poc de sentit de la utopia.
- Sempre has tingut contacte amb els joves. Te fan ésser optimista de cara al futur?
- Veig que hi ha motius per tot, però sospito que el món que deixaran als seus fills sigui millor que el que han rebut dels majors. És difícil, avui en dia, ésser responsables dins àrees de promoció i donar un sentit més humà a les coses.
- Acabam de sortir d'un conflicte armat. Era necessari? Ha estat una guerra justa?
- Totalment, no. No se parla gens dels milers de morts que han tingut els vençuts; i el valor de la vida ha d'ésser igual per tots. Crec que aquesta guerra haurà arreglat poques coses; són problemes d'història, de sang, de fronteres i tot això no se soluciona amb un dia ni amb cinquanta anys.
- Què és el que més te preocupa actualment?
- Els principals problemes tenen difícil solució. Així, posant un exemple, i no és que vulgui infondre pessimisme, tenim el problema de la fam. Idò, no veig una voluntat ferma per part dels responsables polítics per arreglar-ho.
- Si haguessis de començar una nova vida, tornaries ésser capellà?
- No me sap gens de greu d'haver agafat aquesta opció. Ara bé, si un jove me parlàs de fer-se capellà, no li diria que no, però li diria que s'ho pensàs bé.

Jaume Rigo

**RECORDANT SES NOSTRES
BARRIADES**

1

Sa gent sempre fila prim
amb ses coses estimades
i ses més apreciades
i que més endins sentim
són on hem nascut o vivim,
dins ses nostres barriades

2

Calonge ets poble petit
tens voreres i racons
tens comellars i turons
per tothom està divertit
cadascú té el preferit
es barri on ha sentit
més anyorança i emocions

3

Per uns és Son Moreions
aquell barri de Ca's Paus
aquells renous tant suaus
d'alzinars i pinarons

4

Per altres serò S'Alzina
es barri de Ca's Fusters
de patis amb lladroners
que avui ja tenen piscina
es cloquetjar de la gallina
o la remor des fassers

5

Per altres serò Ca's Frares
serò Ca'n Brut, Ca'n Gelat
aquell racó estimat
tot net de taques i tares
on conten els nostres pares
que a costura havien anat

6

Ca'n Puig i Ca'n Taconer
es barri des Camp d'en Ventura
que fa fita i s'atura
devora Ca'n Pep Ferrer

7

Llavors es barri d'Es Molí
sa botiga de Ca'n Polla
amb un magatzem que assadolla
a aviram porc i boví

8

Sa Taverna i S'Estanc
i a s'altre cantó sa plaça
a on s'ha construït massa
ja no és res com antany
i per ningú és estrany
veure gent de qualsevol classe

9

L'Esglesia i el seu regent
en primer lloc el pos
Ca's Maganets i Es Clos
i entre i entre es Convent

10

L'Esglesia Vella, Ca'n Lau
Ca'n Peraira i Ca'n Vellana
formant un poc de "manzana"
a sa part Est les trobau
gent que fiarà sa clau
a qualsevol que per ells demana

11

Es barri de Ca's Senyor
antic estimat i vell
Ca'n Blonquet i Ca'n Vadell
i no em fa memoria es capell
a on era Ca S'Espió

12

Es barri de Ca'n Marines
d'allò on som jo natiu

no puc oblidar aquell niu
que per mi és exemple viu
de ses infàncies calongines

13

Na Blanca i Na Barret
es barri de Ses oliveres
graner de les nostres eres
de xeixa i ordi ben net
que donava cada esplet
de cavalló a tres quarteres

14

Llavors ve Sa Talaïassa
es barri millor del món
Es Racó i Can Simon
cases amb poca terrassa
que empraven s'era per plaça
pels balls amb "acordeon"

15

Llavors es barri de Ca'n Roca
a Ses Vinyes Velles aferrat
que fan mallois de qualitat
en que sa saó sigui poca
a on s'endiòt i sa lloca
està sempre amollat

16

Na Cosme, també Can Tanque
en es camí d'Es Contès
que és gent de molt de pes

que bon sarró mai les manca
i empelts de la seva branca
per tot Mallorca han estès

17

Seguint ve Ca's Teixidor
i es barri d'Es Corrales Nous
amb trujes, porcellins i bous
i un bon gallot de llavor

18

Llavors Ca'n Gustí Blonquet
i també Ca'n Baltasar
i Sa Serra Mitjana estò
allò dalt un turonet
i Ca l'amo en Tia Batlet
que està enfocat cap a mar

19

Llavors trobam Son Perdut
ses cases de Na Burguera
que és sa de més enrrera
que es poble sempre ha tengut

20

D'es barri de Ses Solades
amb aquells horts plens d'alfals

a surtit llet de molts de graus
bones vadelles i braus
i moltes families folrrades

21

Els hortets des comellar
han passat a millor vida
tots els pins tenen pipida
i no senten cap cabrida
ja davers es torrents belar

22

A Cala Llonga ses casetes
estan esbucades o amb cruís
tots els annerons han fuits
no hi ha llot ni hi ha cabretes
ni canyot ni jonqueretes
per alegrar els nostres ulls

23

Es Garbelló, Sa Punta Grossa
ja no hi queda cap cau
sé que estones plorau
vós quan veis tanta destrossa
ho mirau com si fos sa fossa
que vos cavasin l'am en Pau

24

Que me direu de Ses Puntetes
i des Caló des Corral
d'aquells cocons plens de sal
des cans de ses escopetes
tot a anat a fer punyetes
sembla es judici final

25

Tot allò és Cala d'Or
amb edificis grans i moderns
jo no ho critic ni ho defens
però s'hi senten externs
els antics amos d'allò

26

Esper que amb un poc d'humor
aquest escrit hagueu agafat
i si en res vos he faltat
o a ningú he agraviat
de tot cor deman perdó

Joan Grimalt Roig

**CRISTALERIA
PERELLO**

Carrer Palmer, 1 Telèf. 65 00 95
07630 CAMPOS

**FERRERIA.
ADROVER-ROIG, C. B.**

Carretera Porto Colom, s/n.
Telèfon 837298

07689-S'HORTA (Felanitx)

MOTO SPRINT

*Lloguer de cotxes
*Canvi de moneda

Vespino AL i NCX
Vespa 125cc TS
Honda YUPY 90cc
Honda SHADOW 600cc
Mountain Byke MONY

C/ Espalmador, n.º 66-3* - Tel: (971) 65 77 63 - Fax: (971) 654017
Servicio 24 h. Tel: 28 13 13 - Ext. 2340 - 07760 Cala d'Or - MALLORCA - ESPAÑA

SERVEI OFICIAL CALA D'OR

**EL MILLOR FABRICANT MUNDIAL
AL SEU ABAST**

**INF. I VENDES:
C/ESPALMADOR,66 Tel.659007 Cala d'Or**

ELS ABELLERS SE QUEIXEN

1
Al món lo que més manca,
diven són homes honrats,
no podreu anar confiats,
ni tan sols dels jurats,
de per sa "Curia Blanca".

2
Per feines no els cerqueu,
que són molt mals de trobar,

i si els arriben a aplegar,
veureu que no lis lleu.

3
Sa gent no ho té molt clar,
de si un està tocat de l'ala,
que li va millor fer tala,
per lo vist en lloc de guardar.

4
Per lo vist diuen que té,
molt fàcil arrissar ses celles,
i no l'espanten ses abelles,
de fum que fa, es piper.

5
Diran que ha fet moltes passes,
per dins uns quants garrigons,
i que pel voltant des caixons,
ja no hi queden porrasses.

6
A tots els abellers lis manca,
vaig sa fè amb so jurat,
ja que tot eixam que han trobat,
a n'es "barrio" més gordat,
quan amb so sac han tornat,
han volat abelles i branca.

7
El rosari el sab llarg,
sembla que està curat d'espants,
però no sabem si els eixams,
són per ell o per embarc.

8
Bona gent per mor de Déu,
mirau d'anar a lo segur,
no vos fieu de ningú,
com està el món cadascú,
ja té feina en guardar lo seu.

UN DINAR ENTRE AMICS

Aquell primer diumenge de març, ens varem reunir a C'an Custure, perquè tots deu i una estona varem ésser onze, havíem de dinar plegats. Menys o manco damunt les 11.30 del matí ens varem reunir allò, perquè com es de suposar, havíem de fer el dinar. Cadascú va dur el que l'hi tocava, per a poder fes es sofrit i el brou de la paella, perquè junt i amb un poc d'arròs fos de lo millor. Encara que no tots varem fer de cuiners, és com si l'haguéssim feta tots, perquè n'hi va haver que havien de fer feina i altres que tenien altres coses a fer, és a dir, el dinar va ésser fet per elles i no per ells. De totes maneres a l'hora de dinar, tots hi erem, i dinarem d'una meravellosa paella. Tots podeu pensar que és un dinar com qualsevol, però el que no sabeu és que nosaltres celebravem la nostra amistad. Dinant, dinant parlarem de moltes de coses i d'una d'elles va ésser la felicitat, el poder fer dinars o sopars tots plegats, encara que a vegades no puguin sortir gaire bé, però nosaltres feim el que podem perquè hem decidit que tots junts feim un grup de persones incloses dins un cercle, enravoltat d'amistat.

L'amistat és gran
quan es celebra entre gent
que t'es feel i t'estima.

Quan organitzes qualche cosa
mai o fasis sola
perquè bè mai es sortirà
si vols que tot sigui mel i sucre
confia amb els amics
perquè així entre tots
posant un pols de sal o sucre
el resultat serà millor.

Un poc d'aquí
i un altre poc d'allò
tot junt i ben remenat
fou el que l'hi donar
aquell bon gust de paella
que tots menjàrem
i quedarem
amb un paladar orgullós

Mre Sebastiana Bonet

VIATGE A MEXIC

En Miquel, n'Aina M^{re}. i na Miquela de Can Pep Ferrer ens conten les seves impresions del seu viatge a Mexic a on varen anar a pasar uns dies de Vacances, amb la companyia del seu germa Juan, que actualment hi desenvolupa la seva tasca professional

Després de 12 hores de vol, arribàrem a la ciutat de Cancun. Llavors vàrem haver de recórrer 100 km. per anar al nostre hotel que es deia "Club Aventuras". Vàrem quedar "al·lucinats" quan arribàrem. Estàvem dins la selva. Era molt rústic, tot de fusta i tot era molt típic d'allò. La gent d'allò va esser molt amable i el menjar era mel. L'advocat era el menjar més corrent de per aquells indrets. Per tot hi posaven advocat. Un plat molt bo que vàrem menjar va ser "Tierra i mar" que era una llangosta i un bistec de bou acompanyat amb advocat. Teníem bufet per dinar i sopar, el marisc era super fresc i tota classe de fruites tropicals adornaven una taula molt bonica.

Un dia vàrem anar a visitar les runes Mayas de Tulum, unes grans construccions de pedra, on eren molt interessants els temples, amb dibuixos tallat a les pedres

que representaven als seus déus.

Visitàrem, també, un llac natural anomenat Xel-ha. Poguèrem submarinar i hi havia uns peixos que feien casi 1 m. i t'enrevoltaven i es passejaven per devora nosaltres i no tenien gens de por.

L'excursió "Indiana Jones" va esser una de les més interessants que vàrem fer. Agafàrem un caminet estret, i partírem tots, un darrera l'altre, cap a dins la selva, quan haguèrem caminat 3 o 4 km. vàrem trobar una granja, on hi vivia una família, era "La Granja de Don Pedro". Es veia que eren molt pobres. Hi havia tota classe d'animalets, i tots molt magres. No hi havia gens d'herba, només tota classe d'arbres fruitals. Quan arribàrem allò, vàrem trobar un Zenote, que era un llac natural davall roques, l'aigua era dolça i salada i hi havia molt de peixos de colorins molt bonics.

Vàrem prendre molt el sol, tornàrem ben morenes. La platja més bonica que hi ha al Caribe Mexicò es diu Chacalal. Igual que aquí hi ha mates, allò hi ha cocoters i palmeres. Qualque cocoter té més de 15 cocos penjats, i no són de ningú, es poden menjar tots els que vulguin. Tot era arena, es veia que els cocoters estaven ben cuidats, fins a 4 o 5 m. enfora de l'aigua, llavors ja venia la selva. L'aigua era la més neta i clara que havíem vist mai. Però també era molt cara. Una botella de 33 cl. valia unes 150 ptes.

Les cases on vivia la gent d'allò es deien Palapas i no tenien ni portes ni finestres. Aquestes persones són, generalment, pobres, els sous són molt baixos però la vida és igual de cara que per aquí.

Teníem un Chevrolet per passejar-nos i vàrem poder visitar mig Mèxic. Es un viatge únic en el que vàrem poder conèixer moltes coses i poder descansar al mateix temps. Unes vacances de somni.

EL PRIMER DE MAIG FIRÀ A SES SALINES

Un altra any el primer de Maig tindrà lloc la fira de Ses Salines, enguany se celebrarà el segon Certàmen d'invents. Aquest acte s'inagurarà el 28 d'Abril, encara que els premis se donaran el dia de la fira.

Durant tota la fira s'Ajuntament de Ses Salines ha programat un grapat d'actes gratuïts: a primera hora del matí se constituirà el jurat pel concurs de cans de totes les races; a les 11 la policia montada i la banda de música feren una desfilada i un concert i per tancar la fira l'horabaixa hi haurà exhibició de patinatge artístic i a prop de les set fi de festa amb Orquesta Plateria i el grup local DARK MOON.

VIATGE D'ESTUDIS CURS 1.990/91. COL·LEGI REINA SOFIA.

Els alumnes de 7è i 8è de l'escola de la nostra comarca hem anat de viatge d'estudis a Andorra i Barcelona. El motiu: passar uns dies de convivència amb els companys, conèixer el Pirineu i Barcelona. Entre tots erem quaranta-vuit que partírem cap a Barcelona una nit que la mar estava poc nerviosa. Recorreguérem tot el vaixell, anàrem a la "disco"... i dormírem poc. Arribàrem al matí, i per baixar al moll férem més de mitja hora de coa.

Al moll ens esperava l'autobús amb una guia que ens acompanyà a l'hotel "Gòtic", i després per tota Barcelona. Ben aviat ens adonàrem que era una senyora de ferma voluntat i gens propensa al desànim, ja que, malgrat el nostre poc entusiasme, cada quatre passes ens amollava un sermó sobre una porta, una finestra o qualsevol altre cosa.

Al matí visitàrem el Camp Nou, la Vila Olímpica i el Zoològic, on vèrem l'espectacle dels dofins. El capvespre anàrem al Museu de la Ciència, allà amb un joc de vidres es podia veure la imatge d'un amb el cap d'un altre, els ulls d'un tercer, etc; també férem d'artistes de T.V. davant una càmera i manipulàrem moltes altres màquines i experiments. Al capvespre visitàrem el barri gòtic.

Després de sopar una volta i a dormir. A l'hotel hi havia un altre col·legi de Manacor, quasi tots nins. Un dels nostres va quedar tancat dins el bany fins que l'hi obriren de defora. Les nines i els nins dormiren a plantes diferents. Al matí següent n'hi va haver que no es podien aixecar de son i els hagueren de cridar una bona estona, i alguns arribaren tard a berenar.

El diumenge plovia i no poguérem anar al parc

d'atraccions del Tibidabo i anàrem a la posta de gel del F.C. Barcelona on llogàrem botes per patinar, però aviat comprovàrem que era molt més fàcil anar de cul per terra que sobre els patins. El capvespre cap Andorra ja sense la companyia de la guia -quin descans!- més de tres hores de bus per amun. Arribàrem a les sis, deixàrem l'equipatge, i de botigues i mostradors. El vespre anàrem a fer una volta. De tornada, a les habitacions, descobrírem com telefonar a les altres, i ho férem fins que els telèfons feren fum. Dormírem poc i alguns ja covaven el grip o les engines. Al matí, com sempre, tothom dormia com un tronç, llevat dels mestres.

El dilluns dematí vàrem anar a la neu, però no poguérem arribar al Pas de la Casa, tal com estava previst, de neu que hi havia i ens aturàrem al Grau Roig, on esquiràrem igualment, llogàrem trineus, cap i peus banyats, bolles de neu que volaven i rialles. Tornàrem a dinar a Andorra i el capvespre de compres i a patinar al Palau del gel d'Andorra. Quan haguérem sopat anàrem al cinema a veure "Tres hombres y una pequeña Dama" (la majoria aprofitaren per fer-hi una becada).

L'endemà els professors obriren les habitacions amb la clau mestre (el dia abans se cansaren de tocar a les portes!) per despertar a tothom. Després de berenar i arregar l'equipatge anàrem a "Jumbo" a fer les darreres compres. A l'aduana ens feren els ulls grossos i cap a la Seu d'Urgell. Visitàrem la Catedral i el Museu i cap a Barcelona. Dinàrem per la carretera a un restaurant on ens trobàrem amb un col·legi d'Inca. Jugàrem un poc i cap a l'aeroport, on coincidírem amb el batle de Felanitx. Arribàrem a S'Horta devers les onze del vespre. Havíem acabat el viatge, i havia esta un poc curt. El millor hotel el Jaume I d'Andorra i el millor menjar el de "Bocata!". Ens oblidàvem, el xofer molt "guai."

Mosaltres que hi erem així ho vérem.

JOSEP ALOU JULIÀ

LAMPISTERIA*CALEFACCIÓ
ENERGIA SOLAR*PISCINES

C/. J. Prohens, 24-07669 S'HORTA
Tel (971) 575261

LA PALMA

Ja que m'he de passar pràcticament tot l'any tancat entre quatre parets, tenia ganes d'anar a un lloc amb garanties de bon temps i de no haver de passar massa fred, per això em vaig decidir per "La Palma", una de les petites illes que formen l'anomenat arxipièlag Canari, vos vull dir que també li diuen "La Isla Bonita".

És una illa molt verda, ja que l'alçada de les seves muntanyes permet estancar moltes boires que amollen les seves plujes amb facilitat i fins i tot, de temps en temps, hi neva al més alt de les muntanyes això dins l'hivern. La muntanya més alta es diu "Roque de los Muchachos" amb 2423 metres, donant per això la casualitat d'esser l'illa més alta del món pel seu tamany. També vull fer referència a la "Caldera de Taburiente" que és el resultat d'un gran cràter que té forma d'una olla impresionant.

La capital de l'illa es diu "Santa Cruz de la Palma" i altres poblacions importants són "Los Llanos de Aridane", "El Paso", "Villa de Mazo", etc.

Els "palmeros" tenen gran devoció a "Nuestra Señora la Virgen de las Nieves" que és la seva patrona. Es una petita escultura gòtica en terracota (fang cuit, vitrificat i policromat) d'uns 80 cms d'alçada, data del segle XIV, molt adornada en joies ofertes des del segle XVI en endavant. La seva festa es celebra el 5 d'agost. Cada cinc anys es fan les anomenades "Fiestas Lustrales", la coneguda "Bajada de la Virgen". En aquesta festa es fan uns quants actes commemoratius: "La danza de los Enanos", "El carro alegórico", "El minué", "El diálogo entre el Castillo y la Nave".

El plàtan és la principal riquesa de l'illa; es cultiva des de la vora del mar fins els 300 mts d'alçada, amb una producció que supera els 130 milions de quilògrams a l'any. Cal destacar igualment les plantacions de tabac, ametllers i altres plantacions fins i tot tropicals.

Indústria n'hi ha poca, reduïnt-se pràcticament a una fàbrica de cigarretes a "El Paso".

El turisme encara és més bé escàs, cal destacar com a principal centre turístic a "Puerto Naos", un poble vora la platja negra com totes les de per allà, blocs d'apartaments i hotels de mal gust, molt de ciment per molt poc redol. És molt trist que tants de llocs dins el món hagin d'acabar igual, Déu vulgui que les altres zones de l'illa no acabin igual.

Jo vaig estar a un hotel de la capital, o sigui a "Santa Cruz de la Palma", que donava a la "Avenida Marítima", molt nou i no massa gran, la majoria dels turistes eren alemanys i molt truitosos, quasi bé tots es dedicaven a fer excursions a peu.

Allà em vaig trobar amb el carnaval, ni més ni menys que una festa de carrer de per aquí, això sí es tiraven pols de talc uns als altres. Així i tot és una gent molt tancada, molt seva, encara que molt pacífica. Vaig tenir l'oportunitat de sentir uns homes a la barberia on vaig anar a tallar-me ells cabells que encara era possible deixar les portes obertes a les cases, com per aquí abans d'esser invadits de tanta gent, que precisament no ens ha duit la felicitat; aquells mateixos homes de la perruqueria parlaven d'un tal Antoni Corró que, segons ells, era mallorquí, el qual havia marcat la recent història i vida social de l'illa, emperò ara ja no es trobava allà. Si vos agrada la tranquil·litat i en voleu saber una mica més sobre l'illa, amb tres hores i mitja d'avió i altres tantes d'escales a uns quants aeroports hi sereu.

Antoni Adrover

RESTAURANT

Ca'n Trompé

**Comunica als seus clients i amics la
pròxima reapertura el dia 15 de febrer
amb noves especialitats**

Avda. Bèlgica, 12

Telèfons 657341 - 643113

07660 - CALA D'OR

VIATGE A PARIS

Es dijous després de Païa, es meu curs i jo, vàrem partir cap a París, primer amb avió fins a Barcelona i sa resta amb autocar, per cert, vàrem veure en Toni de Porreres i en Jaume Rigo a s'aeroport de Ciutat. Es trajecte va ser llarg, vulguis o no vulguis 13 o 14 hores de carretera cansen a tothom. S'arribada va ser divendres a migdia. Ens assignàren ses habitacions i dinàrem a s'hotel. S'horabaixa pujàrem a sa Torre Eiffel, allà d'alt feia una mica de fred, però sa vista aèria de tot París ho pagava. Tornàrem a s'hotel i ens arraglàrem per anar a sopar a "Mcdonalds" i a beure qualque cosa a un bar. Després de sa bauxa cap a ses habitacions i a dormir s'ha dit. Es dissabte vàrem visitar es Museu d'Orsay on contemplàrem pintures d'en Van Gogh, entre molts altres grans artistes; dinàrem a sa Plaça de Saint Michael on hi ha una estàtua parescuda a sa que tenim a l'esglèsia d'aquí, amb es bust de Sant Miquel damunt el Dimoni. S'horabaixa, es Museu de sa Ciència, on podies veure des d'una pel·lícula en tres dimensions fins observar com un caramull de vegetals feien ses seves funcions vitals. Al cap vespre sortírem de marxa a una mena de "discoteque" parissina, on hi tornariem es dilluns i es dimarts. Diumenge, després de berenar, agafàrem es metro i vàrem anar a Missa a Notre-dame però a més de no entendre res, vàrem fer

tard. Després de tornar a paladejar ses monòtones hamburgueses de Mcdonalds, tornàrem a agafar es metro per arribar a "Pompidou", unes galeries d'art, on podies veure obres d'autors tan reconeguts com Picasso. Allà ens trobàrem amb un Alacantí que també estava de viatge. Es vespre, després de sopar, recorreguérem es riu Sena amb una golondrina. Per acabar sa nit vàrem visitar es "barri des vici" de París: s'Epigale on hi ha es famós Molin Rouitge, però estava tancat. L'endermà, es dilluns, visitàrem es Louvre, però com que tenia molta son nomes vaig contemplar una estoneta curta La Gioconda i me'n vaig anar a beure una aigua a un bar de per allà. S'hora teniem lliure l'aprofitàrem per anar a comprar a unes immenses galeries comercials. Es dia següent visitàrem es jardins i el palau de Versailles ¡Oh, quina vida que es pegaven aquells reis! S'horabaixa anàrem a un lloc de Versailles que es deia el "Poble Petit" on vaig veure una guarda d'ovelles i vaig intentar comprar el xot berrinxó, però hi havia un cartellet que prohibia l'entrada. Més tard visitàrem la Defense, es "Wall Street" de París. Es dimecres dormírem fins més tard i jo m'aficà al metro per cercar un mercat on comprar el ditxós xot Berrinxó, però a sa plaça on creia que el trobaria només hi havia ramallers. S'horabaixa anàrem a una altre galeria comercial, i entràrem al Museu d'en Cousteau i també al Museu de ses Tortures. Al cap vespre partírem cap a Barcelona, arribarem allà a mitjant matí, i com que no vaig poder dur es xot, aquí vaig comprar un hamster i un canari famella. No hi hagué cap mena de problemes per pujar-los a s'avió ja que els duiem dins una capsa que pareixia d'hamburgueses.

Tomeu Polla

FRANCESC DE BORJA MOLL -IN MEMORIAM-

Catalunya Gran ha tengut la sort d'haver comptat entre els seus aquest gran mestre. Després d'una vida plenament entregada al país, --sense obstentar càrrecs polítics, ni encalgar premis i homenatges, tot i que merecidament en va rebre molts-- però amb el quotidia treball, fins i tot quan aquest podia semblar fer retxes dins l'aigua, dilluns 18 de febrer, unes horettes després del migdia va morir.

Havia nascut a Ciutadella l'any 1903. Al·lot intel·ligent i apte per a les lletres estudià Humanitats, Filosofia i Teologia al Seminari de Menorca. Ben jove va conèixer amb amb n'Antoni Maria Alcover i l'any 1921 començà a treballar al seu costat en la preparació del Diccionari General de la Llengua Catalana. Ajudat per n'Alcover s'inicià en la filologia romànica, fent òmplies enquestes dialectals pels països catalans, col·laborant al "Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana". El 1934 fundà la biblioteca "Les Illes d'Or" inici de l'Editorial Moll. El 1949 reprengué el diccionari, que no enllestí fins el 1962. El 1954 intentà d'editar una revista de quaderns literaris: "Raixa", que fou interrompuda per l'administració franquista, pel qual va fundar la biblioteca "Raixa", que té ja més de 100 volums. Va fer una tasca per la cultura catalana que no té preu, sobre tot a les illes, l'any 1962 va fundar l'obra cultural Balear, Va publicar infinitat de llibres: "Gramàtica Històrica Catalana" (1952), "Els llinatges Catalans" (1959) "Els meus Primers trenta Anys" i "Els altres quaranta anys" (Les seves memòries). etc. etc. les seves obres són eines d'ús diari per qui treballi la llengua o amb la llengua.

Fou nomenat Doctor Honoris Causa per les Universitats de Barcelona i Basilea (1976), Palma de Mallorca (1984, València (1984). Va ser membre de l'Institut d'Estudis Catalans i de l'Estudi General Lul·lià. Va rebre el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, el Premi Ossian de la R. F. d'Alemanya (Coneixia perfectament la llengua de Goethe), la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya i molts guardons més.

Sobre la personalitat de Borja Moll, Josep M^o. Llompart, va escriure: "El somriure no es va esborrar

mai dels seus llavis. Jo no he conegut ningú que, com Francesc de Borja Moll, sabés posar millor cara al pitjor temps. ¿Vòreu reparar mai l'expressió dels seus ullons darrere els vidres de les ulleres? Hi resplandien totes totes les facècies i totes les afabilitats. ¿observàreu mai que el seu rostre discrepant i amablement apallassat, tenia una retirada, a tall d'autocaricatura, al d'aquells dimonis inofensius, alegres i bons allotissims que ell mateix dibuixava per il·lustrar les rondalles d'en Jordi des Raó? Ironia i sentimentalitat,, seriositat i alegria, entusiasme ple de nervi, tossuderia, constància i fe: vet aquí els termes que poden definir l'home. I, a devora això, una saviesa profundament assumida, un rigor científic exemplar i una capacitat de treball inversemblant, ¿Voleu una vida més plena i fecunda?"

El millor homenatge que podem fer a aquest home és servir-nos dels treballs que va fer, que per això els va fer i, per això d'aquest número de Dies i Coses endavant us oferirem alguns escrits breus de diferents temes que ell va escriure. En aquest número oferim "¿Què és el Català? ¿Què és el Mallorquí?", el "Discurs de Gràcies" de quan va rebre el Premi Ossian de la R.F. d'Alemanya. i l'"Auda del Diccionari" feta amb motiu de l'acabament del Diccionari Català-Valencià-Balear, l'any 1962 i que ell va firmar amb el pseudònim de "L'Amo En Xec de S'Uastrar".

Francesc de Borja Moll, va morir però ens queda tota la seva feina amb la qual fer camir per assegurar la supervivència de la nostra cultura. per tot això sentim un profund agraïment a aquest savi que ens va deixar aquell dilluns 18 de febrer.

¿QUÈ ÉS EL CATALÀ? ¿QUÈ ÉS EL MALLORQUÍ? *

Com es va anunciar per la Redacció de LLUC en el número passat, el President de l'Obra Cultural Balear va rebre una carta d'un manacorí, que exposava el seu punt de vista sobre l'ensenyança del mallorquí. Segons el remitent, l'Obra Cultural Balear ensenya la llengua catalana, i ell opina que hauria d'ensenyar la mallorquina.

Com que aquesta opinió és compartida per molts de mallorquins, el President m'ha encarregat, com a director dels cursos de la nostra llengua, que contesti públicament a les afirmacions contingudes en la carta, i així la resposta servirà per aclarir dubtes i desfer idees confuses de molts de compatriotes nostres que, sense gens de culpa per part d'ells, han estat mal informats —o no han estat informats de cap manera— sobre la qüestió del català i del mallorquí.

En aquest número i altres de la revista, procuraré complir aquest encàrrec exposant les objeccions que formula el comunicant i les respostes que em sembla que les poden resoldre.

PRIMERA OBJECCIÓ. «Lo que ensenyen és sa llengo catalana; però per un mallorquí sa llengo vernacla és sa mallorquina. Vostè me dirà que és sa mateixa, però no és ver; Catalunya és una terra de fora Mallorca, diria amb Mn. Alcover».

RESPOSTA. La llengua que es parla a Mallorca i la de Catalunya són la mateixa, encara que Catalunya sigui, indiscutiblement, una terra «de fora Mallorca». També Cuba i l'Argentina són terres de fora Espanya, però la llengua dels cubans i argentins és la mateixa que es parla a Toledo, a Sevilla i a Madrid; i la llengua dels Estats Units és l'anglès, encara que els Estats Units són ben enfora d'Anglaterra.

Que el mallorquí i el català són una mateixa llengua, se prova per totes aquestes raons (i altres que avui no exposaré per falta d'espai):

A) Està demostrat històricament que, després de la conquesta de Mallorca pel rei En Jaume, l'illa va ser repoblada de gent que en immensa majoria procedia de Catalunya, que parlava català i que ha anat transmetent la seva llengua de pares a fills fins al nostre temps. Si fullejam el *Nobiliario Mallorquí* d'En Bover o *El Solar catalán, valenciano y balear* d'En Garcia Carraffa, veurem que aquests acreditats genealogistes afirmen documentadament que casi totes les famílies d'aquestes illes procedeixen de Catalunya.

B) Una prova especialment significativa de la procedència catalana dels mallorquins en general, és la gran abundància de llinatges mallorquins que són noms de regions o de pobles de Catalunya. Sense voler-ne fer una llista completa, puc citar tots aquests: Alcover, Bagur, Balaguer, Berga, Blanes, Barceló, Burdils, Cardona, Calafell, Cantallops, Galmés, Lladó, Llambies, Llinàs, Llofriu, Manresa, Martorell, Massanet, Mataró, Montcada, Montserrat, Morell, Moyà, Oleza, Palou, Perelló, Piera, Reus, Ribas, Ripoll, Rosselló, Rubí, Sampol, Servera, Terrassa, Vallès, Vallespir, Valls, Vanrell, Vich, Vilalonga...

És bo de comprendre que quan a una persona li posen com a sobrenom el nom d'una població o comarca, és perquè procedeix d'aquell lloc. I els llinatges de nom topogràfic són això: antics sobrenoms que els habitants de Mallorca posaven als novinguts, per indicar de quina localitat o comarca provenien.

C) Quan dues llengües són diferents, el qui en parla una no entén l'altra quan la sent parlar, si abans no l'ha estudiada poc o molt. Si un castellà ve a Mallorca sense haver estudiat ni practicat d'orella el mallorquí, no l'entendrà, perquè el castellà i el mallorquí són llengües diferents de forma i de construcció, encara que tinguin moltes paraules semblants (com *caminar, cantar, entrar, sentir, passar, casa, paret, cavall, boca, cabells, punta, dia*, etc.). Ara bé, és evident que si un mallorquí va a Barcelona o a Tarragona, s'entén prou bé amb la gent d'aquelles ciutats, encara que certes paraules li vinguin de nou. Això indica que, per bé que en el català hi hagi una bona partida de paraules que no s'usen a Mallorca, l'estructura idiomàtica és la mateixa a les dues regions.

Una llengua pot comparar-se a un edifici. Les paraules vénen a ésser pedres; la construcció o sistema gramatical ve a ésser l'estructura o edificació. Si veim dues cases que tenen iguals els pisos, les parets, les teulades, els portals i les finestres, direm que són dues cases iguals, encara que una tenguí pedres més grosses o de color diferent que les de l'altra o encara que l'escala tenguí dos o tres escalons més. Així són els dialectes o modalitats d'una llengua: edificis que tenen la mateixa estructura (gramàtica) amb pedres de diferents classes (paraules).

D) Si pel fet de tenir certes paraules diferents haguéssim de deduir que el mallorquí i el català són dues llengües distintes, també hauríem de declarar llengües distintes l'andalús i el castellà, el mallorquí i el menorquí, el tarragoní i el gironí; perquè realment un sevillà i un madrileny no parlen igual, ni un menorquí parla exactament com un manacorí, ni un de Tarragona com un de Girona. A totes les llengües es troben aquestes variants de regió a regió i fins i tot de ciutat a ciutat. L'anglès de Chicago és diferent del de Londres; l'alemany d'Hamburg se diferencia molt del de Munich; i l'italià de Florència té, respecte del de Nàpols o de Roma, divergències molt més grosses que les que hi pugui haver entre el català de Barcelona i el mallorquí.

Evidentment, no és admissible que el parlar de Manacor i el de Ciutadella siguin llengües diferents, encara que la pronúncia no és exactament la mateixa ni totes les paraules manacorines s'usen a Ciutadella, hi ha, però, un conjunt grossíssim de coincidències, de coses ben iguals, que fa que un manacorí entengui perfectament un ciutadellenc. Això indica que la persona manacorina i la ciutadellenc parlén el mateix idioma. De manera anàloga, un mallorquí, que en anar a Barcelona pot seguir una conversa amb un català, parla la mateixa llengua que parla el barceloní; però cada un parla una modalitat especial —és a dir, un diferent dialecte— de la mateixa llengua.

E) El senyor que ha posat l'objecció dient que el mallorquí i el català no són la mateixa llengua, ha anomenat mossèn Alcover. Sembla que amb això vol citar l'autoritat d'aquest gran home per reforçar la seva objecció. Ara bé: ningú sap més bé que jo, que hi vaig conviure onze anys, quina era l'opinió de Mn. Alcover sobre aquest punt. Tota la vida va afirmar i sostenir que el català i el mallorquí són dues formes o variants accidentals d'una mateixa llengua. Quan va iniciar l'obra del Diccionari, la va titular *Diccionari de la Llengua Catalana*; i quan, per raons més polítiques que científiques, va decidir canviar el títol en *Diccionari Català-Valencià-Balear*, no va deixar d'afirmar allò que sempre havia ensenyat: la unitat idiomàtica de la llengua que parlen Catalunya espanyola i Catalunya francesa, el regne de València, les illes Balears i la ciutat d'Alguer de Sardunya». Això diuen, en el subtítol explicatiu, les portades de tots els toms del Diccionari.

Per tant, l'autoritat de mossèn Alcover és un argument més per a contestar i desfer la primera objecció que ha estat presentada.

El més que ve, si Déu vol, en contestarem d'altres.

* «Lluc», març de 1971.

AUCA DEL DICCIONARI

Text de l'amo En Xec de S'Uastrar

Ninots d'En Pere Sureda

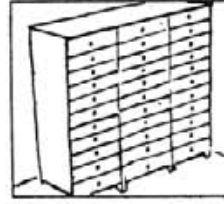
1900 El Vice General
se va a casa

1901 Se va a fer un gran diccionari
Comencen al treball

1901 Surs la llista de Canut
Ara bé a ser escrit

1904 Quada Beate la primera
l'home català

1906 De treball amb gran acció
se al març del Congrés

1907 Per instrucció com el
se a saludar a l'home Català

1911 El president - com leges -
la Secord Nollaga

1917 Deman Custodiada, passa
un mall sense han a casa

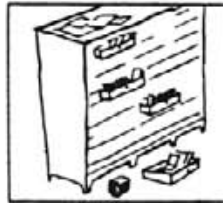
1918 Es baralla amb l'Institut
Qui guanya se ha rebut

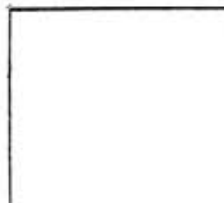
1919 Anuncia el rei Anís
Demanda el seu socors

1920 En política de Madrid
aquella ha decidit

1921-24 Diposant de pessebres
i engruamen les cadenes

1926 Parla al Govern i enganyosa
i acaba la vivenda

1928-31 Amb esforç extraordinari
se somen al Diccionari

1932 Cambrer - pamolar
se man l'home de combat

1933-37 Segueix publicar En Mol
faciles, a transcriu

1938-42 Amb la guerra i la postguerra
ha de posar al mar en terra

1943 Des de la terra del E
compara sencha Guern

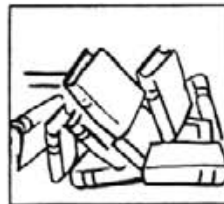
1944-48 Amb ell se repren la fecc
desafiant la barriada

1949 Val an Marqués, solitari,
que el Diccionari se publica

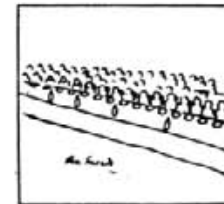
1950 Per la seva propaganda
se man la gran sorollada

1954-61 Van sortint totes i més totes
que no són gens prima de Bona

1962 El mes d'abril, quan alé,
i ha acabar el seu deus

1962 Per celebració com col,
hi ha un llibre a l'Arxat

27 DE MAIG 1962

El tiberi és dinar de germanor
on han vingut d'Alguer, del Rosselló,
del País Valencià i del Principat,
per dir als de les Illes: "S'ha acabat!"

Ja està enllestit aquest Diccionari.
Cal celebrar amb ranxo extraordinari
el fet d'haver sortit de tants d'afanyos
que ens amargaren més de seixanta anys."

Dibuixada per Pere Sureda amb motiu de l'acabament del
Diccionari Català-Valencià-Balear (1962).

El pseudònim «L'Amo En Xec de S'Uastrar» correspon a
Francesc de B. Moll, autor dels rodolins de l'auca.

DISCURS DE GRÀCIES *

* En la recepció del Premi Ossian, atorgat per la Fundació Internacional Stiffung F.V.S. d'Hamburg

Quan, després d'una llarga caminada,
un arriba a la meta que s'havia
proposat d'assolir, i la depassa,
hom se sent satisfet i creu que és hora
de prendre's el descans que el cos demana.
Però si compareixen personatges
inesperats que a refrigeri esplèndid
el conviden, donant-li forces noves,
no serà estrany que el caminant se senti
delitós de reprendre el seu camí
cap a nous llocs i noves aventures.
Aquest és el meu cas en aquest dia:
al cap de prop de seixanta anys de lluita,
quan ja he arribat a la terra promesa
que és la realització acabada
d'un ideal que ompli la meua vida,
ara em surt a camí un estol d'amics
—uns coneguts i uns que no coneixia—
que m'obsequien amb un do munific
i em diuen que és un premi a la meua obra.
Per què me la premien? Si ja estava
premiada pel fet de dur-la a terme!
Si jo no esperava altra recompensa
que el compliment de la mateixa tasca!
Però aquest és el fet: damunt el goig
de veure-la complerta, sobrevé
la meravella de la gratitud
collectiva, expressada de manera
esplèndida, agradosa i confortant
com una pluja de manna benèfica.
Davant tal generositat excelsa,
jo em sent confús i empegueït, i em sembla
que no tinc dret a seure a l'ombra dolça:
no tinc motiu per a quedar mans fentes
quan no me sent gens fatigat i encara
tantes coses cal fer per nostra terra,
per nostra llengua i la cultura nostra.
I es fa més digne d'agrair l'obsequi
quan observam que ve de fora casa:
vénen de lluny a beneir les coses
que gent de prop havia maleïdes.
Vénen els qui, exercint alt magisteri
dins les escoles de la vella Europa,
saben trobar-hi els brots encara fèrtils
de les antigues llengües i cultures
nacionals, tothora amenaçades
de ser absorbides per la prepotència
dels Goliats de l'Imperialisme.
Són brots de les comunitats autòctones,
anomenades tot sovint vernacles,
que durant alguns segles han estat
més que silenciades: perseguides.
Una d'aquestes és la que, formada
en el racó extrem nord-est d'Hispania,
vingué per repoblació a les Illes

on habitam, i al regne de València,
i encara al cap de set-cents anys perdura:
quantitativament minoritària
al costat de les seves grans germanes
veïnes de ponent i tramuntana,
però qualitativament tan digna
i noble com les més voluminoses.
«Filla de Roma per la sang, pel geni,
clara i robusta com sa mare antiga»,
digué el poeta màxim de Mallorca.
D'aquesta claredat i robustesa
ja va donar les mostres primerenques
en la persona i l'obra d'aquell savi
genial Ramon Llull, primer d'Europa
que va tractar en un parlar domèstic
questions altes de Filosofia.
I després d'ell, en renovada empena,
donaren glòria a les nostres Lletres
les cròniques reials, nostres juristes,
poetes, narradors i científics,
en aquella edat d'or molt més antiga
que la de les grans Lletres castellanques,
i en aquests cent cinquanta darrers anys
amb una Renaixença forta i digna
de la cultura més majoritària.
Aquesta llengua, gràvida de glòries,
ha estat molt en perill durant tres segles:
s'han donat ordres clarament lesives
encaminades a debilitar-la
i s'ha intentat fer-la desaparèixer
sacrificada al gran Moloc del centre
usurpador de l'esperit d'Espanya.
No es tolerava que s'empràs en llibres
ni en parlaments ni en premsa periòdica,
no la deixaven ensenyar a l'escola,
es castigava el nin que s'atrevia,
davant el mestre, a dir-hi una paraula;
i fins i tot gosaven comminar-nos
a «parlar en cristià», com si la llengua
del Crist hagués estat la castellana...
Però, sortosament, això és passat.
La nostra gent ha superat la crisi,
ha persistit a conservar les seves
tradicions pairals; no s'ha aturat
a mig camí, i avui la seva tasca
es realitza amb forces renovades.
El canvi ha estat molt gran, i hem de creure
que la política futura sigui
respectuosa amb l'esperit dels pobles
que formen la confederació
ibèrica, gemans i diferents
com ho són els infants d'una família.
En la conquesta de les llibertats
de les nostres cultures perifèriques
són molts els qui es disposen a actuar,
com a arquitectes o com a manobres
per ajudar a bastir el gran casal

on ha de triomfar la convivència.
 El premi valuós que avui m'atorguen
 a títol personal, no és benefici
 d'una persona sola: en participa
 la col·lectivitat dels nostres pobles
 de catalana raça, que mantenen
 intacte l'esperit nacional
 amb els batecs de la supervivència.
 Per això, en donar avui les gràcies
 a aquests il·lustres visitants que ens duen
 la bona nova de llur mecenatge,
 em satisfà profundament de dir-los
 que és un mitjà per moure altres empreses;
 que l'exemplaritat del premi arribi
 a nous treballadors que continuïn
 la feina cultural d'aquesta terra,
 que des d'avui queda integrada al cercle
 de nacions —geogràficament
 petites, però que per l'esperit
 ja són majors d'edat—, en el desig
 de treballar amb força juvenívola
 per la grandesa i per la pau d'Europa.

IMPRESSIONS SOBRE UN HOME EL DIA DE LA SEVA MORT

Era un horabaixa grisenc, crec que fins i tot va fer
 alguna goteta. Vaig anar Quart Creixent a cercar un
 "Tirant lo Blanc" en còmic. Tot d'una en entrar, una
 bandera amb un crespó negre em provocà una inquietant
 angoixa. I vaig demanar el perquè a la llibretera, —Don
 Francesc ha mort.— va respondre. no calien més paraules.

Tot d'una vengueren al cap pensaments relacionats amb
 aquest home, la seva feina —tota sa vida— per servir viu
 i pur l'esperit de la nostra nació, la llengua, la llengua de
 tots els catalans. Aquesta tasca que ell va herevar de
 Mossen Alcover i que va continuar en un dels períodes de
 persecució més forta que ha patit, i que a pesar de tot
 mai va deixar. Aquest país, possiblement, no seria el
 mateix si ell no hagués continuat de manera ferma el
 treball que aquell canonge manacorí va engegar.

El vaig visitar amb uns amics que eren parents seus.
 Ells són valencians, però el pare d'ell és ciutadellenc,
 con ho era Don Francesc. Anàrem a ca seva, ben davant
 la plaça on el rei en Jaume passa nits i dies, anys i anys,
 sobre el seu cavall, enrevoltat de coloms. Quantes
 vegades degueren mirar-se als ulls mantenint converses
 callades sobre aquest disortat i esclavitzat país nostre.

Pujàrem al seu pis. Una senyora ens va rebre i ens
 dugué a una saleta allò on esperàrem uns instants a Don
 Francesc. Aquells anys, jo havia descobert Catalunya

amb tota la seva dimensió nacional, privada dels seus
 drets més elementals, la sobirania, la llengua, i
 coneixador de la tasca d'aquest home sentia una gran
 admiració per ell. M'havia iniciat en l'escriptura del
 català amb un manual seu.

Aviat va apareixer Don Francesc sobre una cadira de
 rodes empenya per qui ens havia obert la porta. Un ample i
 acollidor somriure i unes paraules de benvinguda. Havia
 deixat la seva feina, contestar algunes preguntes sobre
 llengua que qualche estudiant del continent li havia fet. Va
 ser una xerradeta agradable, sobre tot entre els parents
 gairebé desconeguts fins aquells moments, jo vaig dir
 poques coses, ell me demanà d'on era i algunes coses
 més. Als meus amics va fer algunes preguntes sobre la
 seva parla i els va fer repetir alguns mots.

D'aquells instants amb don Francesc, aquell home que la
 meua imaginació havia posat sobre un pedestal, el que
 més me va sorprendre va ser la seva humilitat,
 humanitat i simpatia. Vaig pensar que possiblement fos
 això el que distingia els grans homes dels que pretenen
 ser-ho. De tot això ara ja fa més de sis anys.

Sabia que aquest darrers anys En Francesc de Borja
 Moll s'havia retut a una malaltia, que la seva tasca per la
 nostra terra s'havia acabat, de totes maneres a aquella
 mateixa llibreria con a moltes de la geografia catalana la
 seva obra hi era present, hi és present. Em vaig demanar
 en quina mesura la seva tasca havia possibilitat
 l'existència d'aquella mateixa llibreria on era en aquells
 moments. Em va saber greu la seva mort. Vaig sortir de
 la llibreria i vaig entendre perquè el dia era tan fosc, el
 país de les quatre barres roges sobre or era endolat per
 la mort d'un dels fills que millor l'havien servit. El vaig
 imaginar parlant amb Alcover, Ausiàs March, Joanot
 Martorell, Costa i Llobera,...

El sen demò la premsa va fer memòria de la seva obra
 , la de ciutat ho van fer tot en llengua forastera, planes
 d'esqueles, del president de la generalitat del nord, "Els
 valencians a Francesc de Borja Moll", els partits
 polítics... Un dia més tard, entre altres, la del Govern
 Balear. Milers de persones s'acomiedaren del patriota i
 les institucions li reteren un obligat homenatge. Funeral a
 la seu, homilia de Pere Llabrés. Hi havia catalans de tot
 arreu, gent del poble, molts de mestres d'escola, gent de
 lletres i del món de la política que cercaven un bon lloc
 per la foto, representants de les dues generalitats i dels
 govern illenc i els consells.

El poble va retre un merescut homenatge al filòleg i
 patriota, però l'homenatge millor que li podem fer és
 servir-nos de la seva feina, que per això la va fer per a
 nosaltres, llegir els seus escrits plens de coneixament.

EL DIA DE SANT JORDI, EL DIA DELS ENAMORATS

Aquest dia tan assenyalat, on a Mallorca l'anomenem el Dia del Llibre, a tot arreu del Principat de Catalunya celebren la festa del seu patró.

Aquí, a Mallorca, per mor de les diverses influències que hem rebut de fora, es celebra el dia de Sant Valentí com el dia dels enamorats, però arreu de tot Catalunya, el dia dels enamorats es transllada a la festa de Sant Jordi on totes les parelles es regalen flors i llibres.

Sant Jordi és una de les festes que tenen més arrel entre tota la gent del carrer i per aquesta raó, he intentat buscar dins la història per saber des de quan Sant Jordi és el patró dels catalans i des de quan hi ha la tradició de regalar flors.

DADES HISTORIQUES

Sant Jordi va gaudir d'una veneració i popularitat universal molt forta durant l'edat mitjana, fou, precisament, quan Catalunya es trobava en el seu apogeu de la seva expansió militar, política i econòmica-comercial. El fet de que aquest Sant fos cavaller li donava categoria i ascendència entre tota la gent d'armes, que per aquell temps constituïa l'elenc de la societat. Aquesta raó va fer que l'escollissin patró els pobles que aleshores anaven al cap davanter de la civilització, tal foren Catalunya i Gènova. Posar-se sota la protecció del Sant donava prestigi als pobles.

Amb l'ajut de Sant Jordi, cavaller i cabdill, el rei En Pere I, l'any 1094, guanyà la batalla d'Alcoraç i derrotà al poderós exèrcit que el rei àrab Almoçaben, de Saragossa, enviava al rei d'Osca Abderraman, per ajudar-lo en la lluita que mantenia contra els catalans. El rei En Pere I per agrair a Sant Jordi la seva gesta, va anomenar-lo patró de la cavalleria i noblesa de Catalunya. Per festivar al Sant, a Barcelona, la noblesa havia celebrat torneigs*,

justes** i d'altres jocs d'armes, que havien revestit de gran solemnitat i donaven a la festa un to senyoriol que allunyava aquesta festivitat del poble.

A València, la festa de Sant Jordi ja se celebrava l'any 1343. A Mallorca, no la van fer festa fins l'any 1407. I a Catalunya, va generalitzar-se l'any 1427.

El Sant Patró del Principat no va gaudir mai de la devoció i veneració que li pertocaven, atesa l'alta consideració senyorial i no arribà mai fins el poble. Fa una trentena d'anys, tan sols, que en tot Barcelona

només es veneraven tres imatges d'aquest Sant.

A l'any 1459, les Corts Catalanes, decretaren festa el dia de Sant Jordi, i van manar que en tal dia ningú fes cap mena de feina ni servil ni bastarda. Malgrat tot això, la festa no va arrelar entre la gent i aquesta es mostrà completament indiferent. Des de molt abans, la Generalitat, celebrava una solemne funció a la capella del Palau del General. Aquesta funció corregué a càrrec dels dominics fins l'any 1447, que varen ser excomunicats. Després d'aquest any se'n encarregà un capellà. Tothom repartia ramellets de flors i lliminadures (pastissos i confitures) a les senyores i altres dames que assistien a la funció religiosa.

Quan la Generalitat fou dissolta, la festa de Sant Jordi va perdre el caire senyoriol que sempre i fins llavors l'havia caracteritzat i es va permetre al poble l'accés a la capella, que fins aleshores havia estat restringit. També data d'aquell temps la fira de les roses, que fins al 1840 s'havia celebrada exclusivament al pati del Palau del General.

La "fira de les roses" era qualificada per tots com la "Fira dels Enamorats", perquè hi anaven parelles de promesos, els nuvis i les parelles que feia poc temps que s'havien casat. Hi havia el costum que ells firassin a les seves companyes un ram de roses.

Aquesta fira estava organitzada seguint un antic dret establert pel règim de fires a la ciutat de Barcelona. Era mester que els firaires acudissin la vigília, al lloc on desitjaven parar i hi posassin una

senya -generalment un sacot vell o una pedra-. També era costum marcar el perímetre amb una relxa feta amb guix o carbó. Aquestes senyes eren rigorosament respectades. També s'establia un ordre de prioritats per l'antiguitat; així els més antics tenien sempre els millors llocs. Però un any de no concórrer a la fira feia perdre aquest dret adquirit, i calia tornar a començar com si fos un firaire nou. El Consell no cobrava cap mena de lloguer per deixar parar als firaires.

Els veïnats podien desfilars per la Capella del Sant Patró a hores especials per a ells, segons els estaments i condicions. Per exemple, fins a les 8 del matí hi anaven els fidels i devots; de 10 a 12 hores la noblesa i la gent amb diners; de les 12 a les 14 hi acudien els treballadors; a començament de l'horabaixa hi anaven les mestresses de casa amb els seus fills; i cap al final de la tarda els qui anaven eren les parelles d'enamorats, els que feia poc temps que eren casat i els matrimonis de joves en general.

Antigament es celebraren diversos entremesos i representacions teatrals de la vida, protecció i ajut als catalans de Sant Jordi. Es tenen dades d'una representació molt important d'aquest gènere celebrada a Mallorca, concretament a Inca l'any 1460.

Quasi bé areu de tota la vella Europa, Sant Jordi és venerat com a protector del blat i -i de totes les gramínies en general-. El nom Jordi, originàriament, equival a pagés, procedent de la Geòrgia, terra de molta pagesia on el conreu dels cereals tenia molta importància. Sobre això diu el refrany:

Per Sant Jordi
vigila el teu ordi
si en veus una espiga ací,
altre espiga allà,
vés-te'n a casa
que prou ordi hi haurà.

Sant Jordi sembla ésser el succedani d'una divinitat molt primitiva agrària molt arcaica, afavoridora del traspàs del temps fred del hivern al temps de primavera:

No diguis hivern passat
que Sant Jordi no hagi passat,
que vetlava pels esplets del gra. Aquest concepte encara avui dia perdura entre la gent de la pagesia.

Com un ressò del seu patronatge, damunt de la vella cavalleria, a Mallorca, els caçadors i els armers l'invoquen.

Tothom invoca a Sant Jordi contra les picades d'aranya. Si es veieu una córrer, incovau al Sant i acte seguit l'animal s'atura i es deixa matar -diu la tradició amb aquest refrany:

Per Sant Jordi
mata l'aranya
de dins de l'arna. NOTES.

*.Espectacle cavalleresc que consistia en una lluita de cavallers que combatien en un camp tancat, agrupats en quadrilles sota la presidència i arbitratge d'un cavaller experimentat. **.Combat a cavall; els que hi concorrien s'escometien amb llances, separats per una tela que partia el camp. Constituïa l'acte més important de les festes cavalleresques.

Margalida

JAUME MONSERRAT BARCELO
FOTO ESTUDI I REPORTATGES

FOTOS CARNET, FOTO INDUSTRIAL
Y ALTRES

C/ Santuari, 88
Telèfon 58 11 56
07200 FELANITX

MALLORCA CLUB TROPICANA
CALES DE MALLORCA

RESTAURANT - PIZZERIA	
Blanco y Negro	
Tel. 64 34 65	
Porto Carl, 5 Cala Llonga	07660-CALA D'OR Mallorca

RONDALLES D'AYUI

En Miquel i na Maria de Sa Marina, de 9 i 12 anys, quan han acabat els deures de l'escola, saben molt bé a què dedicar el seu temps lliure. Se'ls ha acudit de fer una revista pròpia, on a través d'entrevistes, acudits, rondalles i gloses, esposen les seves inquietuts. Ens han contat que ja n'han fetes tres, que s'han titulat "Matances", "Nadal" i "Pàsqua", i que estan esperant les vacances d'estiu per poder treure un altre número. Esperam que en facin moltes més i que no esgotin mai la seva producció literària. Els hem demanat permís per poder reproduir una rondalla escrita per en Miquel i que és la que podeu llegir tot seguit.

TRES GERMANS CAPRITXOSOS.

Això era una divorciada que tenia tres fills: Tomeu, Tià i Miquel.

Els que ja eran grans, volien un cotxe per hom. Sa seva mare tota retgirada va dir: "Fills meus, jo amb els meus doblers tot just vos puc alimentar i voltros em damanau un cotxe per hom. A fer feina s'ha dit!".

Els al.lots no tengueren altre remei que anar a cercar feina.

Cercaren a un diari feina per fer però ells que de petits no havien estudiat gens no en trobaren cap i s'anaren tots tristos a cercar fortuna.

En Tomeu va trobar un motoret tirat a una vorera i es va pensar que no era de ningú. El se'n va dur a un mecànic diguent que era d'un amic seu que vendria a pagar-lo més tard perquè hara tenia feines. Els mecànics s'ho cregueren i l'arreglaren tant tranquils. Més tard en Tomeu va tornar a cercar el motoret diguent que l'amo vendria a pagar-lo demà. Va anar a pintar-lo i el deixà com a nou.

Llavors el va dur a vendre diguent que era nou de trinca a una tenda de motorets. I com que no tenia placa perquè en Tomeu l'hi havia llevada i tenia tan bon aspecte no els costà gens creure-ho.

En Tomeu ja tenia una part del cotxe, l'altre la va guanyar fent feina.

En Tià que era més bon al.lot se'n va anar a Ciutat i pel carrer va veure uns homes que entraven dins una llibreria. Eran lladres i volien tots els doblers d'allà. En Tià guaità allà dins i ho va veure tot i per ajudar al llibrer no se l'hi occurir altre cosa que amollar al mig del portal el que duia dins la bufeta i que feia estona que volia sortir. Els lladres sortiren escapats amb els doblers i quan passaren per damunt aquell soll ja ho crec que patinaren i quedaren nedant dins es pixat.

En Tià va dur aquells lladres a la policia i aquest s'hagué de tapar es nas i l'hi va donar a en Tià un munt de billets verds. Ell ja tenia una part del cotxe, s'altre l'hagué de guanyar treballant.

En Miquel quan va veure que els seus germans ja tenien una part del cotxe va voler fer les dues coses per guanyar més doblers que ells.

Va anar per un carreró on es pensava trobar un motoret. Cercant, cercant va trobar un motoret sense rodes ni motor i va dir: "jo no tenc diners per pagar les rodes i el motor, me'n aniré a Ciutat a cercar dos lladres". Però no els va trobar. Tot trist anava per un carrer i va veure un camió sense ningú al volant que anava a enguinxar a un nen. Ell sense pensar - s'ho més saltar al camió i l'aturà en un tres i no rés.

Els pares del nen tots agraïts l'hi donaren molts diners, tants que pogué pagar una part del cotxe. L'altre l'haguer de guanyar treballant.....

TRESCAPUIG

Cala Millor, Calonge, Cala D'or, Cas Concos, Palma i Porreres eren es llocs de Mallorca d'on sortirem tota una colla de joves tots decidits a viure una interessant experiència que va esser s'anada a Sóller i d'allà visitar es Port de Sóller, Biniaraix, Fornalutx i finalment arribar a n'es Puig de sa possessió denominada L'Ofre.

Partirem un divendres cap a aquest pintoresc poble que és Sóller, cada un de nosaltres va partir de diferents indrets, uns més prest i uns altres més tard, però a la fi tothom arribà d'hora per anar tots junts a sopar. A s'arribada devallàrem ses bosses, motxilles i demés ormetjos; ho deixàrem a s'habitació i cercàrem un lloc on poder anar a sopar i per cert allà on anàrem va ésser bastant bo.

Una vegada haguérem sopat no sortirem de bauxa perquè ens esperava una bona jornada es dematí i decidírem anar a dormir.

Es dematí, mos vàrem aixecar i anàrem a prendre un cafè amb llet abaix, per cert a mi me va agradar molt. Quan haguérem barenat decidírem fer un fons comú per ses bestretes que fariem durant aquell parell de

dies. Com es de suposar donàrem aquesta gran responsabilitat a s'al.lot més formal i sèrio de tots quans érem, és a dir, en Jaume Rigo, com és de suposar això de més formal i sèrio, se refereix a quan dorm, és clar.

Quan en Jaume, hagué arreplegat tots es doblers, decidírem anar directament cap a n'es mercat de's poble. Compràrem barretes de pa, tomàtiques, cuixot, taronges, formatge, ..., etc.

Una vegada que tengérem el que necessitàrem, anàrem cap a s'hostal i férem es darrers preparatius per començar s'aixida.

Partirem amb dos cotxes cap a Fornalutx per veure-ho i una vegada haver fet una volta anàrem directament cap a Biniaraix, on deixàrem es cotxes i d'on començaria sa caminada.

Sortirem un darrera s'altra, camina caminaràs i així més te cansaràs.

Durant tota sa pujada vàrem disfrutar de tota s'hermosura d'aquell paisatge, amb un renou des fons des pinar, crec que tant els altres com jo disfrutàrem moltíssim. Durant tot es camí, caminàrem per un empedrat que es conduïa cada vegada més amunt. En Maties i jo mos vàrem haver d'aturar un parell de vegades de rebentats que

estàvem. En Jesús i tota sa seva colla duïen un ritme impressionant, que crec que si hi hagués hagut un parell d'estrangeres per davant no l'haguéssin duit tant fort. En Miquel Taconer i en Miquel Vidal com és de suposar en guiaven i marcaven ses senyes per arribar a bon terme, sense que els hi faltàs en cap moment es seu humor característics

De tant en tant, anàrem "pentinat" taronges de sa motxila d'en Miquel perquè ja no hi havia forces i ja havia molta de sed que rondava per allà.

Malgrat pujar cada vegada més amunt, més animats ens trobàvem ja que podíem veure cada vegada més sa bellesa i tranquil·litat que per allà rondava.

En Jaume Rigo i en Sebastià Sureda anaven tantejant es terreny amb un ritme que ni jo mateix podia creure, tris-tras tris-tena en Sebastià davant i en Jaume darrera.

Així com anàvem pujant veïem gent que baixava i d'altre que s'aturava a descansar un poc i

Mestre Jaume i el nan Jesús

Aigües

Sa Figuereta

Telèfon 65 78 18

CALONGE

aprofitaven per aturar-se a devora ses fonts que hi havia aran d'es camí.

A la fi, arribàrem a una esplanada on hi vàrem trobar sa anomenada possessió de L'Ofre. Bella i solitària com ella mateixa, dins aquella immensitat de verdor, enrevoltada de pinar per darrera amb animals de diferents races: gallines, porcs, cavalls, ànecs, bous entre altres.

Vaig reparar que just per devora aquella possessió hi passava un petit torrent d'on aprofitaven s'aigo per omplir un petit safreig que allà hi havia.

En aquell lloc hi havia una tranquil·litat inexplicable, es renou des torrent, ses fregades entre ses fulles des arbres, etc.

Una vegada allà decidírem seguir un camí que anava cap a Cúber i l'agafàrem. Després d'haver caminat una estona cercàrem un lloc on poder-mos aturar a dinar, que ja era ben necessari. Va esser mel, amb sa fam que jo tenia, me vaig fotre dos entrepans com un llamp. Vaig disfrutar. D'allà podíem veure es Gorg Blau ple d'aigua i ses muntanyes que l'enrevoltaven eren un record per tota sa vida. També hi havia bous i ovelles amollats, que per cert a nen Maties es bous no li feien massa gracia.

Una vegada que tenguérem sa panxa ben plena, partírem cap a s'altra part; un camí atravessava sa possessió i ens conduia a un puig don es podia veure quasi tot Mallorca. Estava molt clar es cel i poguerem veure entre altres es Puig de Sant Salvador, Randa, Santa Magdalena, Montis-sion, etc.

Una vegada haver arribat allà i haver vist tot allò varem haver de tornar cap a n'es poble perquè ja no quedaven massa hores de sol i les havíem d'aprofitar.

Sa tornada va esser per jo, més dolça que sa pujada, a pesar de s'empedrat.

Arribàrem rebentats, en s'excepció d'en Taconer que anava més desxondit que un mussol.

A s'arribada a s'hostal tot eren corregudes per aficar-mos a ses dutxes per tornar un poc en si.

I això és tota sa nostra història, desig que hagueu passat una petita estona agradable, i sense res més que dir i esperant tornar-nos trobar vos dic fins una altra.

Calonge, Març de 1.991

76 ANYS LLUITANT PEL MEDI AMBIENT

Viure sense nuclears

INICIATIVA LEGISLATIVA POPULAR PER A L'ABANDONAMENT URGENT DE L'ENERGIA NUCLEAR.

"Viure sense Nuclears" és el nom de la campanya més ambiciosa empresa per la majoria dels grups del moviment ecologista i pacifista de l'estat. Es tracta de fer arribar al Congrés de Diputats un projecte de llei, en el qual es demana la renúncia a la producció i importació d'electricitat d'origen nuclear a tot el territori de l'Estat espanyol, i a la vegada exigeix al govern que elabori en el plaç de sis mesos un pla de tancament i desmantellament de les nou centrals nuclears que actualment estan en funcionament, així com les de Lemóniz I i II, Valdecaballeros I i II i Trillo li sotmeses actualment a moratòria.

La via que hem escollit perquè el Parlament debatesqui i es pronunciï sobre el desmantellament urgent de les centrals nuclears és la "Iniciativa Legislativa Popular" (I.L.P.), actualment l'únic mecanisme que tenim els ciutadans per exercir i gaudir d'una Democràcia directa i sense intermediaris.

La "Iniciativa Legislativa Popular" bàsicament consisteix en la possibilitat de que qualsevol ciutadà/na que presenti 500.000 firmes de persones en dret a vot i comprovades per la junta electoral i recollides en un espai de sis mesos, pot presentar i defensar des de la tribuna del Congrés de Diputats el projecte de llei pel qual s'han arreplagades les signatures.

La Campanya no es vol limitar tan sols a la recollida de les firmes, ni en denunciar els perills que comporta tot el procés: ja des de l'extracció de l'urani, el seu transport, la preparació per convertir-lo en combustible adequat per a un reactor nuclear i la certesa de que no es descarta cap fuga radio-activa com va passar a Txernòbil, a més del gran perill per a futures generacions que suposa emmagatzemar per segles els seus residus.

També es vol que sigui motiu de debat al si de la societat posant de manifest el problema global d'energia. I així a més d'exposar que és urgent i possible abandonar l'energia nuclear, apuntam i proposam encaminar-nos cap a un model energètic alternatiu diversificat, estalviador i basat en els recursos renovables i les tecnologies dolces. La comissió Promotora, a Balears (G.O.B. i la Campanya per la Desnuclearització de la Badia) més tota una sèrie de grups, associacions, sindicats i partits polítics, acordarem que malgrat la proximitat de Vandellós, Ascó i Cofrentes, que en cas d'accident seríem dels primers en rebre les seves conseqüències. A més de recollir signatures volem enllaçar el problema energètic específic de les Illes amb les centrals tèrmiques, que ni proper-hi son inòcues: La crema de combustibles fòssils sòlids (carbó) Es Murterar, Alcúdia o líquids (fuel) Sant Joan de Déu, Coll d'en Rabassa, produeix emissions de diòxid de carboni i de diòxid de sofre, essent una de les principals causes de l'efecte hivernacle i de la Pluja àcida.

Passant per el projecte de construcció d'un port carboner i una central a s'estalella i l'ampliació d'Es Murterar. Realment aquestes noves tèrmiques són necessàries si el que volem és sostindre el model actual de creixement urbanístic a les Illes.

Un nou model energètic hem d'exigir, comencem per tancar les nuclears, per això es necessària la participació de cada un/a de nosaltres en la difusió de la campanya, en la recollida de firmes i en estalvi energètic i aplicació en el nostre abast de fonts energètiques menys agressives.

La Comissió Promotora a les Illes.
VIURE SENSE NUCLEARS.

DAMIÀ RIGO 19 ANYS A DINS ES FUTBOL

- **Donou temporades a nivell federat són moltes. Per què tots aquests anys dins el món del futbol?**

- Senzillament perquè m'agrada. Sempre m'ho he passat bé jugant a futbol; aquesta és la raó.

- **La teva vida futbolística només ha conegut dos equips: C.D. Santanyí i C.D. Alqueria. Quina distinció podries fer d'aquestes dues etapes?**

- Els anys del Santanyí suposaven els meus començos en el futbol, quan la il·lusió sol ésser màxima; també vaig dur la sort que vaig poder participar del despertar de l'equip santanyíner, pujant de II Regional fins a III Divisió. Aquí, a S'Alqueria, els primer anys tam-bé se lluitava per ascendir a Preferent, però ara els objectius han quedats reduïts a la permanència.

- **Quan tu jugaves a Santanyí amb els grans, eres l'únic de S'Alqueria que jugava a fora poble. Vares ésser uns quants anys el jugador desitjat de l'afeció verda-i-blanca. Com vares viure aquella situació?**

- Hi havia una certa confusió, ja que la gent se pensava una cosa i la realitat era ben distinta. Jo, els primers anys vaig quedar amb el Santanyí perquè no quedava més remei. Després me va agradar jugar allà perquè eren els anys de més eufòria.

- **Has estat l'únic jugador de S'Alqueria que ha jugat a categoria nacional. Vol dir això que has estat el millor de sempre?**

- No ho crec. Les circumstàncies varen fer que jo arribàs a III Divisió perquè el meu equip va anar pujant de categoria, però pens que a S'Alqueria hi ha hagut jugadors tan capacitats com jo per jugar-hi.

- **Tenies aspiracions més ambicioses o te conformes amb el que has aconseguit?**

- Quan tens 15 ó 16 anys sempre somnies amb el màxim, però jo no vaig tardar molt en veure que no jugaria més amunt que a III Divisió i me vaig donar per satisfet.

- **A la fi te decidires per venir a S'Alqueria. Ya influir l'ascens a I Regional acabat d'aconseguir?**

- Tenia moltes ganes de venir per deixar fora de

dubtes als aficionats, entre altres coses. Sempre havia dit que quan acabaria el Servei Militar fitxaria pels curiablancs i així ho vaig complir.

- **Quina valoració fas d'aquests nou anys a S'Alqueria?**

- Normal, tirant a negativa. Hi ha hagut temporades, inclosa l'actual, que hi havia jugadors per aspirar a grans coses. El que no hem lograt mai ha estat fer un bon conjunt, per les circumstàncies que siguin.

- **Tu has jugat a quasi totes les demarcacions. Quina trobes que s' adapta més a les teves condicions?**

- A mi sempre m'ha agradat molt jugar de mig, però és l'entrenador qui decideix la posició on pots rendir

FORN I COMESTIBLES

ADROVER

Rafael Adrover 5 - Calonge

Tel. 657667

més.

- **Darrerament has jugat de lliure; t'hi trobes a gust?**

- Per ocupar aquesta posició has de jugar amb molta confiança i enguany m'hi he trobat a gust. A altres temporades m'hi sentia un poc nerviós.

- **Has conegut molts entrenadors. Quin és el que trobes que t'ha ensenyat més?**

- Sempre he tengut molt bon record per en Jaume "Perairet" de l'època de juvenil. Però he après de

tots i seria injust oblidar el Llorenç, en Bernat o en Miralles.

- **Parlant de la temporada actual. El començ va ésser molt dolent i després se va canviar a millor. Per què aquest canvi?**

- Al principi hi va haver lesionats i expulsats, i la situació se va complicar. Després, els jugadors han assistit més als entrenaments, hi ha hagut més competència i els reserves han demanat pas, obligant a lluitar més als titulars.

- **Penses que conservareu la categoria?**

- No hi tocaria haver cap problema per lograr la permanència. Ara bé, el que pot succeir és imprevisible, ja que som un equip tan irregular que se fa difícil fer pronòstics.

- **Trobes que l'Alqueria ha arribat ja al màxim del que podia arribar?** - No ho sé. Fa uns quants anys jo trobava que se podia conquerir la

Nom: Damià Rigo Barceló
d. naixement: 28-2-59

Temporades al Santanyi:
de la 72-73 a la 81-82

Temporades al Alqueria:
de la 82-83 a la 90-91

Gols aconseguits amb
el C.D. Alqueria. 17.

Preferent i no va ésser possible pel que fos. Ara hi ha jugadors joves de qualitat i la resta d'equips són bastant fluixos. Per tant, de cara al futur, no podem donar res per perdut.

- **Per acabar, quants anys ens queden de poder-te veure dins els terrenys de joc?**

- M'agradaria jugar 7 ó 8 anys més, però ja son molts anys tirant coces a la pilota i les lesions se repeteixen de cada vegada amb més freqüència. Podria ésser molt bé que la d'enguany fos la meva darrera temporada.

- **Esperem que no sigui així. Jaume Rigo.**

TABACS
L'ESTANC
D'EN TACONER

CIGARS HAVANS

OBJECTES DE REGAL

BOULEVARD - CALA D'OR

BOTIGA

CA'N POLLA

tel. 657045

Calonge

VOLUNTARIS BARCELONA 92

Quan el 17 d'octubre de 1986 D. Joan Antoni Samaranch, president del Comitè Olímpic Internacional, va fer pública la decisió d'aquest organisme de concedir l'organització de l'Olimpiada de 1992 a la ciutat de Barcelona, es començà a escriure la pàgina més important de l'esport dins l'Estat Espanyol. Una ciutat espanyola organitzaria a la fi una olimpiada. No era aquesta la primera temptativa de Barcelona, ja que temps enrera aquesta ciutat ja ho havia sol·licitat quatre vegades, una de les quals era la de 1936, raó per la qual es construí l'Estadi Olímpic de Montjuic que, un cop remodelat, servirà per dur a terme les proves d'atletisme.

Però, abans d'arribar a l'esclafit de Lausanne, ja hi havia molta feina feta per part d'un poble, el catalò, i d'una ciutat, Barcelona, que s'havien il·lusionat en un projecte que, per tradició esportiva, per nombre d'instal·lacions i pel suport d'una gent que, fins arribar a 70.000 a tot Espanya, s'havien oferit voluntàriament per treballar a n'el projecte olímpic, creien que els hi tocava organitzar.

¿Què hi tenen que veure els voluntaris dins l'organigrama d'una Olimpiada?

Es un fet evident que, des que començaren les Olimpiades de l'època moderna, el 1896 a Atenes, restaurades per Baró Pierre de Coubertin, fins les darreres, a Seul-88, s'ha seguit una progressió creixent en quant a nombre d'esports, nombre d'atletes que hi compareixen, infraestructura d'instal·lacions, hotels, vies de comunicació, complexitat d'organització, ... Aquesta roda tant grossa que duen els darrers Jocs Olímpics fa gaire bé impossible que es pugui cobrir el presupost, tant si l'organitzador és un estament totalment públic (Moscou 80) com totalment privat (Los Angeles 84) com amb la forma mixta (Barcelona 92) i gaire bé totes les altres. Es per això que a les darreres Olimpiades (Los Angeles i Seul) s'ha creat l'anomenada Divisió de Voluntaris.

A ambdós Jocs ss'han necessitat pel voltant dels 30.000, quantitat que també s'haurà de menester a Barcelona.

Participació activa durant el trofeu Princesa Sofia de Vela

¿QUE SON ELS VOLUNTARIS?

Segons la mateixa paraula indica, és gent que s'ofereix voluntàriament per treballar a l'organització de l'Olimpiada, sense rebre diners pel seu treball. Aquesta gent ha de tenir unes característiques generals: l'amor a l'esport, altruisme, bon caràcter, sociable, educat, amable, bona presència en el vestir, responsable, iniciativa, capacitat per resoldre situacions previstes i no previstes, diligents, ... Aquestes persones, dels dos sexes i sense diferenciació d'edat, acudiràn, els seleccionats, a Barcelona o a qualsevol lloc on es dugin a terme activitats relacionades amb l'Olimpiada, per fer unes tasques assignades d'abans. S'ha de tenir molt en compte que els voluntaris no són ma d'obra barata i la seva no pot esser una tasca mecànica, com netejja, cambres, cuiners, ... sino que les seves activitats són d'altre tipus.

Per tenir una idea del que feren els voluntaris es poden fer els següents grups:

1- TASQUES ESPECÍFIQUES: requereixen uns coneixements previs i un nivell de responsabilitat important, com sanitat, conductors, serveis lingüístics, premsa.

2- TASQUES TECNÍQUES: Requereixen un cert nivell de coneixement i són susceptibles d'aprenentatge, com ofimàtica, informàtica, acreditacions.

3- **RELACIONS EXTERNES:** Tasques encaminades a donar un servei al públic, com informació, guies, acollida-despedida, assafates, relacions públiques.

4- **TASQUES D'OFICINA:** Es requereixen uns coneixements administratius i són de fàcil aprenentatge, com secretaria, venda d'entrades, administració, tresoreria.

5- **TASQUES DE SUPORT:** Tasques diverses amb poca especialització i aprenentatge fàcil, com consigna, oficina externa, Vila Olímpica, fotocopies, control accés, magatzem.

6- **TASQUES ESPORTIVES:** requereixen domini tècnic d'un esport, directament relacionades amb la competició esportiva, com auxiliars de pista, ajudants d'arbitre, acompanyament d'atletes dins les instal·lacions.

Per cobrir aquestes necessitats el COOB (Comité Organitzador de l'Olimpíada de Barcelona) d'entre els 110.000 aspirants a voluntaris n'escollirà uns 30.000, la majoria de Barcelona i subseus, 750 del reste de Catalunya i 750 dels reste de l'estat espanyol.

FORMACIO DELS VOLUNTARIS

Per preparar els voluntaris per les tasques explicades abans, el COOB ha dissenyat el programa de formació dels voluntaris, que bàsicament consta dels següents punts:

1- Formació teòrica bàsica.

2- Participacions actives.

3- Programes motivacionals.

4- Formació específica.

Mitjançant la FORMACIO TEORICA BASICA es pretén donar als voluntaris uns coneixement bàsics necessaris per dur a terme la seva tasca amb eficiència i dignitat. Aquests coneixements s'imparteixen de manera teòrica amb un monitor-professor-animador. Estan classificats per colors.

COLOR BLANC: olimpisme i cultura. Coneixement de l'història, ideologia i esperit de l'olimpisme, història dels jocs antics i moderns, extracte de la Carta Olímpica.

COLOR BLAU: la ciutat i el seu entorn. Coneixement del passat i present de la ciutat de Barcelona i de la pròpia dels voluntaris.

COLOR VERMELL: participació activa, què representa esser voluntari, història del moviment del voluntariat a altres olimpíades, introducció als primers auxilis.

COLOR GROC: Barcelona 92, camí recorregut fins a obtenir la concessió dels Jocs Olímpics, explicació del complex organigrama organitzatiu, financiació dels Jocs Olímpics, recorregut per les àrees Olímpiques (diferents llocs a on es celebren competicions olímpiques)

COLOR VERD: l'home i l'esport. Repàs de les proves que s'han anat fent a les olimpíades, coneixement de les que es feran a Barcelona, evolució de l'esport al llarg del temps.

Aquests temes han estat impartits per Antoni Lladó, Sebastià Burguera, Mercè Oliver, Jaume Binimelis, Francesca Salvó, Ventura Blanch i Rafel Suau al saló d'Actes de l'oficina central de la Banca March.

Les PARTICIPACIONS ACTIVES són unes activitats que ajuden als voluntaris a agafar experiència de cara a les tasques que possiblement hauran de fer a Barcelona. Aquestes activitats consisteixen en ajudar a clubs i associacions a organitzar projectes culturals, esportius i

socials. Entre d'altres, els voluntaris de Barcelona-92 han col·laborat al Memorial Rafel Coll d'atletisme, al campionat de Balears de patinatge, al Trofeu Princesa Sofia de vela, a la semimarató Valldemossa-Palma, a la cursa popular Fira de Maig de Campos, al campionat del Món de ciclisme universitari, a la fira IFEBAL, i està previst que dins l'any 1991 hi hagi voluntaris a 51 esdeveniments.

Per completar la formació teòrica bàsica a les Balears s'han fet cinc grups a Mallorca, dos a Menorca i dos a Eivissa. De cada grup han sortit pel voltant de 20 voluntaris, per lo que a Balears hi ha aproximadament 180 aspirants a voluntaris.

Un cop acabada la formació del voluntari, i per mantenir-los motivats, s'han fet tres visites a Barcelona. La primera hi anaren el primer torn de Menorca i els dos primers de Mallorca; a la segona el primer d'Eivissa i el tercer i quart de Mallorca, i a la darrera el tercer torn de les tres illes. L'estada a Barcelona, amb totes les despeses de billets, hostatge i alimentació a càrrec del COOB, durà tres dies, i es feren visites de caire esportiu com l'Estadi Olímpic, el Palau de Sant Jordi, La Vila Olímpica, la pista de bicicletes de Vall d'Hebron, les oficines del COOB, el Centre d'Alt Rendiment de Sant Cugat, i de caire cultural, com el barri Gòtic, la Sagrada Família, l'arquitectura d'en Gaudí i el Parc Güell. També, i en vistes de mantenir l'interès dels voluntaris, s'edita la Revista dels Voluntaris de Barcelona-92 i es fan programes de ràdio i TV amb els voluntaris. Cal dir que és molt important tenir aquesta gent motivada, ja que són l'autèntic motor de les Olimpíades; sense la seva desinteressada col·laboració seria molt difícil la celebració de la Olimpíada Barcelona-92.

Per donar la darrera pinzellada a la formació dels voluntaris hi ha alguns temes, com llengües estrangeres i informàtica, que necessiten una formació més sòlida. Pel que fa a les llengües es concedeix beques per anar a perfeccionar l'idioma a un país estranger, i a la informàtica es fan cursos intensius a Barcelona per assolir un grau de desenvolupament adient a les necessitats d'una Olimpíada. A més, els voluntaris, els voluntaris seleccionats aniran a Barcelona quinze dies abans del començament dels Jocs per l'aprenentatge de la tasca específica que hauran de fer. Cal dir que l'estada a

Barcelona tant per l'aprenentatge com pel temps de l'Olimpíada va a càrrec del COOB.

LA TORXA OLÍMPICA

De tots es conegut que la torxa olímpica cada Olimpíada s'encén de la calor del sol amb un sistema de miralls a la ciutat grega d'Olimpia, lloc del neixement dels Jocs Olímpics, per després traslladar-se a la ciutat de celebració de l'Olimpíada. Pel 92 s'encendrà i es portarà a Atenes, d'on, i en vaixell, es farà arribar a Empúries, localitat gironina. L'arribada serà el 23 de juny, i després es començarà un recorregut per totes les comunitats autònomes, amb uns objectius:

- Fer realitat el projecte de Barcelona-92 com a objectiu de tots: Barcelona, Catalunya, Espanya.

- Fomentar i estimular els valors de la Flama Olímpica: solidaritat, universalitat i concòrdia.

- Possibilitar la participació dels Voluntaris en torn a un projecte comú.

- Fer del recorregut de la Torxa Olímpica un recorregut per la pau i soltaritat universals.

El recorregut per tota Espanya durarà aproximadament 30 dies al llarg de 4.875 km. A Palma arribarà el 23 de juliol provinent de Tarragona. Després arribarà a Barcelona la víspera el començament de l'Olimpíada (el 24 de juliol). A Barcelona hi romandrà fins que s'apagi a la cerimònia de clausura el 9 d'agost.

Per mostrar a tothom la importància dels voluntaris per l'organització d'una Olimpíada, el 50% del recorregut la torxa serà portada pels voluntaris.

Per acabar és necessari fer referència a n'els responsables del moviment dels Voluntaris de Balears. El COOB ha encomanat aquesta tasca a la Direcció General de Joventut del Govern Balear que, mitjançant el conseller Sr. Roig s'ha fet càrrec de les despeses de la formació d'aquests voluntaris. Però la persona que s'encuida realment d'aquest assumpte és el coordinador, en Toni Lladó.

Jaume Binimelis.

ION I MARICICA PUICA, UNA PARELLA SENYERA DE L'ATLETISME MUNDIAL.

Fa uns quants dies, i per mediació d'en Pep Barón, president del Club d'Atletisme Mitjorn de Campos, vàrem tenir l'ocasió de fer una xerrada amb un matrimoni que, ella com a atleta i ell com a entrenador, han conquistat els cims més alts de l'atletisme mundial.

- En primer lloc, ens agradaria conèixer el seu historial.

- Maricica va néixer a la localitat de Moldàvia, a Romania, situada prop de Rússia, el 29 de juliol de 1950, per la qual cosa ara té 40 anys. Ha competit al llarg de 23 anys, la primera vegada a Estambul, al Cross Balcànic, a on va fer 3ra, i la darrera el 1989 al Campionat d'Europa de pista coberta, celebrat a Holanda, a on va aconseguir la medalla de bronze.

N'lon té 61 anys, és professor d'Educació Física especialitzat en atletisme. Ha estat professor a Romania, també encarregat de l'equip nacional d'atletisme del meu país de l'any 76 al 90. També el 88 de l'equip d'Europa, per la copa del món, feta a Barcelona, com a responsable del mig fons europeu.

- Més que res és un entrenador de mig fons, ¿no és vera?

Si, de mig fons i de fons.

"Na Maricica Puica ha guanyat tots els trofeus que es poden aconseguir."

- ¿Quins guardons ha aconseguit na Maricica al llarg de la seva dilatada carrera esportiva?

- Ha guanyat tots els que es poden guanyar. A pista coberta, el 82 a Milà; al campionat d'Europa, Medalla de plata als 3000; i també a l'Europeu d'Holanda del 89, el bronze. També a pista coberta, al primer Campionat del Món d'Indianàpolis, fou segona als 3000. A l'aire lliure, al Campionat Mundial de Cross del 78, a Glasgow, fou 3ra individual i 1ra per equips. Al 1982 a Roma, 1ra individual, i el 84 a New Jersey torna fer 1ra individual.

Pel que fa a les olimpíades, ha participat a quatre. El 76 a Montreal va fer 16na als 1500; el 80 a Moscou fou 6na als 1500; el 84 a Los Angeles 3ra als 1500 i 1ra als 3000; i el 88 a seül en el decurs de la cursa dels 3000 va tenir una rotura fibrilar.

Ha estat poseïdora dues vegades del rècord del món de la milla, el primer amb una marca de 4'19", i el segon, en una carrera feta a Viareggio, amb 4'17".

El 1978 va batre el rècord del món dels 2000

Ion i Maricica Puica

metres, amb un temps de 5'33". L'any 1986, després de 7 anys, a una competició molt important feta a Londres per aconseguir un nou rècord del món, i amb la participació de les millors atletes mundials, com eren Zola Budd, Lee Williams, Mary Decker, na Maricica va guanyar la cursa, amb un temps molt bo de 5'28", temps que encara és l'actual rècord. Una molt, molt, molt bona marca. Na Maricica ha aconseguit totes les victòries possibles: pista coberta, cross, aire lliure.

- ¿quin règim d'entrenament tenia quan competia?

- Un règim molt sever, perquè per fer aquestes marques per un any de feina s'ha de correr 5000 km. entrenant, molt dur; una bona marca no es pot fer amb una vida fàcil, lleugera. Es feien dues sessions diàries, dematí i horabaixa, dissabtes i diumenges només una, i en temps de concentració tres: a les set, a les deu i a les quatre i mitja. Una vida molt severa, amb alimentació adequada, un dia a la setmana només menjar fruita, per controlar el pes; dormir molt de nou a set. Amb tant d'entrenament necessita dormir molt per recuperar-se.

- Vosaltres que veniu d'un país de l'est, ¿per què creis que surten tan bons atletes, i no sols en atletisme, també en rem, halterofília, gimnàstica, natació, ... i a Espanya són més clars? ¿pot ser la vida fàcil d'aquí?

- Aquest és el gran secret: quan un home té tot el que necessita no treballa, quan no ho té lluita per aconseguir un poc més, un poc més, ... Quan hi ha moltes pistes cobertes, moltes pistes, moltes coses fàcils, les marques no pugen. Les dificultats motiven l'atleta. Pel nostre país és una motivació molt grossa sortir a un altre i comprar coses per vestir, per menjar; per això treballen cada dia, motivats. És una mentalitat diferent a l'espanyola. Aquest és el motiu,

no solament a Romania, sinó a Rússia, Alemanya Oriental, polònia,... Quan no hi ha motivació, un atleta que té molta qualitat pot triunfar, però el treball dur és la base dels bons resultats.

"L'atletisme és la base per practicar qualsevol esport"

-L'any 1992 es celebra l'Olimpiada a Barcelona. ¿Creus que servirà per accelerar l'ascens de l'atletisme a Espanya?

Un altre factor negatiu per a l'atletisme a Espanya és que els mitjans de comunicació solament donen futbol i bàsquet i obliden l'atletisme. No es té en compte que l'atletisme és la base per a practicar qualsevol esport, i que el nombre de practicants depen en gran mesura de la divulgació que tinguin els esdeveniments d'atletisme entre la població. S'hauria de practicar només atletisme fins els 15 i 16 anys, i després els altres esports. Crec que esdeveniments com l'Olimpiada de Barcelona serviran per pujar la popularitat i el nivell de l'atletisme a Espanya; també el passat Campionat de Món celebrat a Sevilla, a on Espanya ha aconseguit un èxit molt gros, amb tres medalles d'argent i una de bronze.

¿Quines possibilitats creus que tenen els atletes espanyols a Barcelona-92?

Crec que poden fer un bon paper a mig fons i a fons. De totes maneres hi ha un gran problema, perquè hi ha molts d'africans que corren molt, molt bé, que tenen unes qualitats innates excel·lents i que estan entrenant a USA o a països europeus, com Suïssa, a on els donen molts diners.

-¿Aconseguirà na Sandra Myers medalla a Barcelona-92?

Jo crec que si pot córrer per davall dels 50" els 400 metres, tindrà medalla. És una atleta molt forta que fa poc que corr aquesta distància, però, malgrat estar prop dels 30 anys, crec que ho pot aconseguir. Ara Espanya té un grup d'atletes molt joves que fan mig fons i salts que poden donar moments d'alegria a l'esport espanyol. De segur que n'hi haurà molts d'atletes a les finals, entre les vuit primers, però, ara bé, arribar a una medalla ja és qüestió de sort.

-Na Maricica ha competit a les olimpíades de Los Angeles i a Seul, on hi ha hagut un cos de voluntaris. ¿Creus que l'ajut dels voluntaris és important per a una olimpíada?

- Si, és molt important, fan una feina fosca, que no es veu massa de l'exterior, però que sense la seva aportació les olimpíades avui serien pràcticament impossibles d'organitzar. Jo mateixa sóc dels Voluntaris d'Or, un grup molt reduït de personalitats de l'esport que promocionen el moviment de voluntaris. El febrer del 90 va venir un equip de TV de Romania a fer-me una entrevista, i després vaig acudir a una taula rodona a Barcelona amb altres mites de l'atletisme mundial, també Voluntaris d'Or, que havien tingut un paper important a les olimpíades, amb l'objectiu de potenciar aquest moviment. També feren un recorregut per totes les instal·lacions olímpiques.

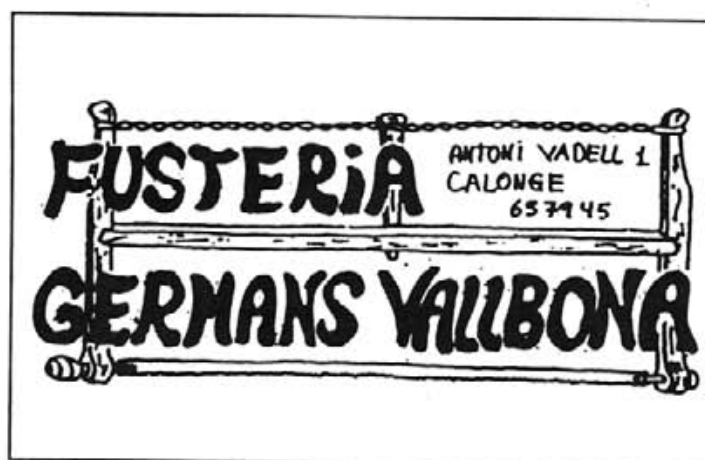
¿Quin temps fa que vius a Mallorca?

-L'octubre del 90 vaig firmar un contracte amb la Conselleria d'Esports per un any, però esperem que ens el prorroguin fins a l'octubre del 92.

"La nostra feina és preparar el pla de treball que els entrenadors han d'aplicar"

- ¿Quina tasca fan a Mallorca?

- Vaig firmar com a Director Tècnic de l'Escola Balear d'Atletisme. Noltros controlam i visitam bastants de clubs d'atletisme per programar entrenaments i competicions i per controlar el progrés dels atletes. Treballam amb atletes joves, de 13-14-15 anys. Noltros no treballam directament amb ells, només feim el pla de treball que els entrenadors han d'aplicar, i cada 8-15 dies controlam els resultats. Anam a diari al poliesportiu Prínceps d'Espanya i una vegada o dues per setmana a

Campos, Inca, Muro, S'Arenal,...

- ¿Quin treball fan al Club Atletisme Migjorn de Campos?

- A Campos hi veng dos dies per setmana perquè hi ha un grup de persones, començant per en Pep Baron i els atletes, que són molt bona gent i tenen molt d'interés. Jo a Campos treball amb cinc atletes. No es pot treballar amb un grup molt nombrós si es vol que el rendiment sigui molt alt. Aquests atletes estan en disposició de, a termini màxim de dos mesos, batre el record de Balears de la seva categoria. A més, els atletes han de treballar com dic jo, sino ho fan, que ho deixin. Aquests joves de Campos entrenen sis dies a la setmana i, a un parell que van de viatge d'estudis, els hi prepar uns entrenaments per fer sols allà on vagin.

- ¿Els hi agrada viure a Mallorca, el clima, la gent...?

- Sí, ens agrada molt, aquí sempre és primavera, al nostre país ara estan a 20 graus sota zero, i a Mallorca, quan fa molt de fred, està 6-7 graus; però l'humiditat pels atletes és dolenta, ja que afavoreix les dolències reumàtiques, d'ossos... A més hem trobat gent meravellosa, i no tenim molts de problemes amb la llengua, ja que hi ha moltes paraules que en malloquí i en romanès són idèntiques.

- Romania és un país emparentat amb Espanya. Té una part de l'història comú i una llengua que ve de la mateixa soca. Sabem dels mals moments que ha passat. ¿En quina situació es troba ara?

- Ara està en una situació de transició, de pas d'una dictadura a una democràcia. Ara és el moment més difícil, ja que hi ha molta gent que vol un canvi total, molt ràpid, i no es pot anar tan ràpid. Es necessiten al manco quatre o cinc anys per passar d'un sistema a l'altre.

- A Espanya es va parlar molt de Romania quan hi va haver revoltes socials, disturbis, l'enderrocament d'en Ceaucescu, però darrerament no s'en parla molt. Però la idea que tenim és de que el nivell econòmic i de benestar social és bastant més baix que aquí. ¿Es veritat aquesta afirmació?

- Sí, és totalment cert. A una societat que canvia, com la romanesa, el primer any

Els Puica i els atletes del CA. Migjorn de Campos.

" La societat romanesa està passant uns moments molt difícils."

hi ha un poc de progrés, però després venen quatre o cinc anys molts dolents (Na Maricica diu que bastans més), ja que tothom vol més, vol arribar primer, vol que es respetin els seus drets, vol imposar les seves idees. Més o manco lo que va passar a Espanya. Però jo crec que poc a poc en sortirem. Per surar una altre vegada és necessari l'ajut exterior, d'Alemanya, d'Italia, d'U.S.A.... Però Romania té un avantatge, no té deute exterior, com Polònia. Crec que en 10-12 anys n'haurem sortit del mal camí.

- ¿ Els hi ha posat l'administració romanesa dificultats per venir a treballar aquí?

- Abans en posava de dificultats, però ara no. A més els hi convé que gent treballi fora, perquè són dòlars que ingressen a la nació. Noltros, dels noltros guanys, en pagam el 38% a l'estat romanès.

- Per acabar, ¿hi ha cap atleta de Campos que pugui destacar d'aquí a uns anys?

- N'hi ha una, na Margalida Vidal, que té molt bones qualitats, que si es cuida i entrena així com dic, en arribar a categoria junior donarà moltes satisfaccions.

Jaume Binimelis.

FLASH ESPORTIU

"LA VUELTA" CADA VEGADA MES APROP

El 23 de març va tenir lloc una reunió informativa al Centre Cívic de Cala d'Or amb l'assistència del Conseller d'Esports D. Andreu Riera, els regidors d'esports dels Ajuntaments de Santanyí (Sebastià Obrador) i de Felanitx (Rafel Taberner), membres de l'Associació d'Hotelers i de l'Associació de Veïns de Cala d'Or per informar als comerciants i veïnats de Cala d'Or. Entre altres coses se va parlar de la creació d'un emblema de les "Associacions i Empresaris de Cala d'Or", del tancament de la carretera el dia de la cursa probablement durant mes de sis hores; de la creació d'una comissió per recaptar fons. Es proposà que cada comerç voluntàriament fes un donatiu d'unes quinze mil pessetes i els comerços més afavorits fins i tot uns centenars de mils de pessetes.

El primer corredor sortirà a les 12:47, els altres sortiran amb una diferència d'un minut amb l'excepció dels 20 darres que ho faran amb una diferència de dos. Seguiran aquest gran esdeveniment 17 cadenes de T.V.. S'editarà una revista amb tres o quatre idiomes per repartir amb motiu de la cursa i aprofitar per fer conèixer Cala d'Or a tot el món. Se faran camisetes, bufetes, publicitat damunt l'asfalt entre altres tipus de publicitat.. Se necessitaran uns cent cotxes

"LA VUELTA" vengui i encara s'han d'enllestir moltes coses.. És vere que pot esser una gran propaganda per tot el món de Cala d'Or, però també pot esser una molt mala imatge de Cala d'Or per tot arreu. És necessari que tota la gent esmentalitzi d'això i col.labori amb rentar la cara de Cala d'Or, per exemple la recta de l'arribada és la que va de la rotonda fins devora l'hipic i tot allò està ben ple d'heruotes, ara verdes, però llavors seran seques i lletges. S'ha de rentar Cala d'Or ben net. També es necessari que els comerços donin una imatge d'un bon servici, ja que això si que serà una bona propaganda per Cala d'Or.

FLASH ESPORTIU FLASH ESPORTIU FLASH

C.D. CALA D'OR UN EQUIP AMB LES MAXIMES ASPIRACIONS DESPRES D'HAYER SOLUCIONAT ELS PROBLEMES ECONOMICS.

La fotografia que il·lustra aquesta informació va esser presa a una reunió que va fer el planter del C.D. CALA D'OR quan els jugadors estaven disposats a deixar de jugar si no cobraven, era uns dies abans de viatjar a Eivissa. Per sort això ja es història, perquè ara falten molts pocs diumenges per acabar la lliga i el Cala d'Or aspira a quedar al quart lloc, que li donaria opció a jugar el play-off per pujar a

voluntaris: hi haura dos torns , respecte a les acreditacions se donaran el mateix dia de la cursa al Centre Civic. Cada dia fan falta menys dies porque

segona B, ascens que crec que no interessa, ja que la segona B és una fossa per a tots els equips mallorquins, per exemple enguany Manacor, abans Cala Millor, Santa Ponsa, Poblenc, etc... Encara que no interessi pujar de categoria si interessa jugar aquests partits, ja que donarien categoria a l'equip i pot ser, qualque bona taquilla a prop de l'estiu. Analitzant els equips que poren posar problemes al Cala d'Or diré que l'únic rival serà el Cala Millor, ja que el Poblenc va perdre bastantes possibilitats els darrers diumenges amb les derrotes contra el Sant Rafel i Sóller. Un quart equip en discòrdia es el Ferriolenc, equip que ha de venir a Cala d'Or el 28 d'aquest mes. Analitzarem les darreres cinc jornades d'aquests equips: CALA D'OR: Hospitalet, FERRIOLENC, Alaior, SEISLAN i Cala Millor. CALA MILLOR : ISLEÑO, Alcudia, FERRERIES, Cardassar i CALA D'OR. POBLENC : ALARO, Isleño. ALCUDIA, Ferreries i CARDASSAR. FERRIOLENC : CARDASSAR, Cala d'Or, PENYA DEPORTIVA, Portmany i HOSPITALET. (Amb lletra grossa els partits que juguen dins caseva i petita fora) El Cala d'Or és l'únic equip que té tres partits fora de caseva i dos dins caseva, els altres tres equips ho tenen al revés. Les sortides a Hospitalet i Alor són bastant assequibles, però el darrer dia hi ha un plat fort i possiblement decisiu: el Cala d'Or ha d'anar a Cala Millor. Dels dos partits que ha de jugar a Cala d'Or el mes important és el que ha de jugar contra el Ferriolenc, ja que si guanya possiblement deixi a l'equip de Son Ferriol sense possibilitats. Possiblement el que ho tengui un poc millor i valgui la redundància sigui el Cala Millor, ja que té dues sortides bastant fàcils i a més com ja hem dit el darrer diumenge pot decidir dins el seu camp. Els cinc partits del poblenc pareixen bastant fàcils, però aquest equip ha perdut un poc de força i possiblement en el darrer moment els seus joves jugadors no respongin com ho han fet fins ara. Al proper número de DIES I COSES hi haurà àmple informació de la trajectòria del Cala d'Or aquesta temporada.

FLASH ESPORTIU FLASH ESPORTIU FLASH

AGUATEN PER SEGON ANY CAMPIO DEL TORNEIG DE PASQUA DELS LLOMBARTS
Si l'any passat va guanyar la final a l'equip de DIES I

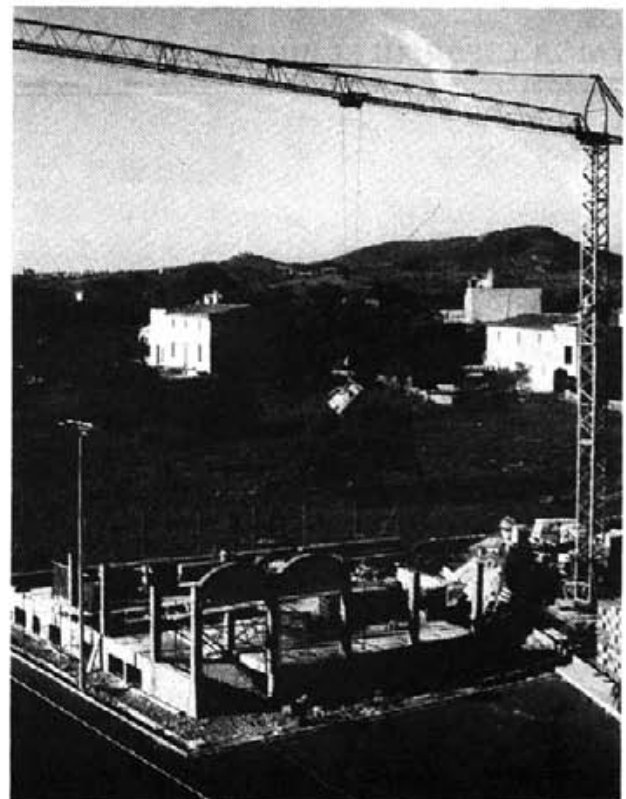
COSES enguany el segon classificat va esser l'equip local, que va jugar una bona final que va perdre per la mínima. El tercer classificat va esser el Restaurant Migjorn que va golejar a DIES I COSES per 10 a 5. Enguany ens ha tocat fer darrers, però allò que és important és participar.

FLASH ESPORTIU FLASH ESPORTIU FLASH

ELS DARRERS DIES D'ABRIL EL PRIMER DE MAIG INAUGURACIO DELS VESTIDORS DEL CAMP D'ESPORTS

Ja era hora que poguessim donar aquesta agradable notícia, a partir d'ara ja podem fer esport els vespres i organitzar partits de bàsquet, tennis i futbollet, ja que també comptarem amb vestidors. Per celebrar-ho se disputarà un torneig de futbollet senior on participaran si no hi ha canvis de darrera hora el LLombarts, Restaurant Migjorn de Santanyí, Cafe quatre de Manacor i Dies i Coses de Calonge. Hi haurà un altre per jovenets, de moment està confirmat el LLombarts que ja va venir per Sant Miquel, a més hi ha negociacions amb altres equips com el Porreres. De bàsquet podem dir que una altra vegada coptarem amb la visita dels jugadors de La Salle.

FLASH ESPORTIU FLASH ESPORTIU FLASH

C.D. ALQUERIA: LES LESIONS COMPLIQUEN LA SALVACIO

Quan falten només cinc jornades per finalitzar la competició de l Regional, el C.D. Alqueria està, com cada any, fragant el descens. La derrota soferta contra el Soledat ha fet que la situació torni ésser preocupant i, a partir d'ara, no se poden permetre més concessions.

Però per acabar d'afegir dramatisme a l'assumpte, últimament les lesions estan destroçant l'equip. En Guillem Rigo ha tengut molts problemes amb el seu genoll, en Flores i en Canals tenen lesions importants en el peu, i n'Eduardo arrossega ja de fa temps una greu contractura muscular. Es a dir, que el final de lliga pot ésser d'infart; esperam que, un any més, els jugadors s'esforçaran al màxim per eludir el descens.

FALSH ESPORTIU FLASH ESPORTIU FLASH

BAR

NOU

Telefon 65 78 20
C/Mn. Toni Vadell, 2

CALONGE

EL R. MADRID QUE VA JUGAR A S'HORTA EL DIVENDRES SANT VA GUANYAR EL III TORNEIG DE PASQUA ORTGANITZAT PEL CONSELL INSULAR

EL R. MADRID va venir a S'Horta el divendres Sant a disputar un partit contra la selecció de pobles guanyant per quatre a zero. Ya ésserr un confrontament on es públic va disfrutar del joc d'aquests benjamins, haguent una gran assistència de gent. Pel R. Madrid varen jugar inicialment:

Albarran, Galán, Polo, Monje, Santa Cruz, Rojo, Leal, Robles, Ballesteros, Hoyos i Rodríguez i per la selecció de pobles: Bisbal, Adrover, Vila, Cladera, Valentín, Morey, Buades, Daniel, Mesquida, Moranta i Gomila. Els golejadors varen ésser: Galán, Robles, Ballesteros i Rodríguez. El capità Ballesteros possiblement sigui el jugador en mes futur. El dia de Pasqua al poliesportiu Sant Fernando se va disputar l'ansiada final Barça-R. Madrid, ja que mai s'havien enfrontat de benjamins guanyant el R. Madrid per un gol a zero a un partit molt disputat i emocionant.

CODOSA

IMATGE D'OR

Avda. Boulevar, 13 - Tel. 657758
CALA D'OR (Mallorca)

**FOTOGRAFIA
PROFESIONAL**

REPORTATGES
FOTOS CARNET
FOTOCOPIES
VIDEO
MUSICA

*col.laboradors de
dies i coses*

La veu de la terra

El País Valencià fou incorporat a la Nació Catalana a resultes de la conquesta feta pel rei En Jaume vuit anys després de la conquesta de Mallorca. D'aleshores ençà la seva història ha estat en alguns aspectes idèntica a la resta de països de la nació, i en altres, ben diferents. Des del primer moment els catalans ocuparen els llocs de poder del nou regne creat per Jaume I. Nou regne, regne de València, però amb una clara identitat nacional catalana, els valencians es deien catalans, i la seva nació era Catalunya, és a dir: el Regne de València, el Principat, i el regne de Mallorca. Aquesta identitat en va mantenir mentres el país de la corona d'Aragó varen ser independents, tot i que aquesta consciència amb el temps s'anava debilitant pel fet de ser un estat federal amb diferents noms, i a vegades el nom fa la cosa. Perdut el poder de decisió dels nostres països després de la unió de la Corona Catalana-Aragonesa amb la castellana, aquesta identitat nacional es dilueix entre el nacionalisme castellà -que es diu espanyol- i un regionalisme servil al poder castellà que, sobre tot al País Valencià, ja qüestiona la identitat nacional catalana. La guerra de successió -entre 1700 i 1716- en un principi revitalitzarà el sentiment d'unitat dels països de nació catalana (Regne de València, Illes, i Principat), i el Regne d'Aragó. L'antiga Corona d'Aragó s'ajunta per a reconquerir llibertats i protegir els seus drets, però el resultat fou el seu aniquilament. Foren abolides totes les seves lleis, tots els seus drets, començà el que havia d'esser la major persecució que s'ha fet a Europa vers una cultura, la persecució de la cultura, i la nació, catalanes.

Sotmesa la Nació catalana a una política de genocidi cultural, i d'espanyolització, per diversos motius és el País Valencià la part de Catalunya -així s'anomenava popularment abans a tota la nació, ja ho he dit, encara que aquesta denominació ara sigui exclusiva de determinats cercles molt concients nacionalment- que ha sofert amb més contundència els mals que venen de ponent, d'Espanya. "De ponent, ni vent ni gent", diuen els valencians.

.....Aquesta democràcia espanyola que ara ens governa, que és més espanyola que democràcia, tot i que pareixia que havia de permetre curar els mals causats els segles anteriors no ha actuat en aquest sentit. Ben el contrari, aprofitant les ferides fetes, la ignorància sembrada al llarg de tants d'anys de dominació espanyola ha perpetuat i accentuat la persecució de la llengua. La llengua és el lligam més fort entre els països de la Nació i si el poble està unit pot ser mal de vencer, però si està dividit és bo de vencer, o és més fàcil mantenir la dominació estrangera. D'aquesta manera allò, amb el vist i plau dels sants pares de la democràcia espanyola, la llengua del país no és el català, és el valencià, que per altra part el seu ús es fortament perseguit de les formes més burocràticament escandaloses.

Allò es fa el possible i l'impossible perquè després d'uns anys de rebre TV3, per iniciatives populars del país, sigui impossible la seva recepció, la qual va ser substituïda per una TV9 que ofereix casi tot a la programació en foraster, i els pocs programes que es fan en català (el nom és prohibit, no ho oblidem) són sotmesos a la censura que no permet que es diguin milers de mots que són "massa catalans", que per altra part són d'ús corrent a diferents indrets del País Valencià. Cada setmana, d'una manera o l'altra, allò la llengua catalana segueix essent perseguida amb tanta virulència com en temps del borbons més bollats, o del franquisme més maniàtic.

Amb tot això allò hi ha gent que sap quin és el seu passat i quin és el seu únic futur digne com a poble, gent que dedica grans esforços de sa vida per a il·lustrar als nostres compatriotes d'allò, per combatre la desnacionalització catalana front a la nacionalització espanyola.

Vet aquí, a la pàgina següent, com al llarg de set-cents cinquanta anys el País Valencià ha estat identificat con a Catalunya i la seva gent con a catalans, pels valencians mateixos o des de fora del país. Això són alguns exemples d'un recull que va fer la fundació Jaume I en motiu dels 750 anys de la coonquesta de València.

Jaume Vallbona.

VALÈNCIA, 1238-1988

SET-CENTS CINQUANTA ANYS
DE CATALANITAT

1287 BERNAT DESCLOT

«[Pere el Gran, al Coll de Panissars, el 1285] tramès lletres a ses hosts de Gerona e de tota sa veueria, e de Barcelona, e de Lleida, e de Tarragona, e de Tortosa, e de València, e de tota Catalunya generalment.»

Crònica del rei En Pere

1325 RAMON MUNTANER

«...que li plagués que jo pogués anar en les parts de Catalunya a prendre ma muller que havia afermada fadrina en la ciutat de València bé havia deu anys. (...) E així feu armar mon lleny per venir en Catalunya.»

«... [els habitants d'Oriola, Elx, Alacant, Guardamar...] són vers catalans e parlen del bell catalanesc del món.»

Crònica

1392 CONSELL GENERAL
DE LA CIUTAT DE VALÈNCIA

«[els èxits de l'infant Martí, a Sicília, fan] honor e utilitat (...) a tota la nació catalana»

Manuals de Consells, 6 de juliol

1414 FRA VICENT FERRER

«... vosaltres de la Serrania, qui estats enmig de Castella e de Catalunya, e per ço prenets un vocable castellà e altre català.»

Sermons

1458

«... poch dies abans vench la nova de la mort del papa Calixt terc, (...) E hac gran tumult en Roma, que els Romans staven avalotats contra los Cathalans, car dien-se que o papa, qui era Cathalà, ço és Valencià, los havia fort maltractat.»

libre de Provisions de la Generalitat del Regne de València

1557 CRISTÒFOR DESPUIG

«... los valencians d'ací de Catalunya són eixits, i los llinatges que d'ací no tenen lo principi, no els tenim per tan bons, i la llengua de Catalunya la tenim, encara que per lo veïnat de Castella s'és molt trastornada.»

Col·loqui de la insigne ciutat de Tortosa

1560 MATTEO BANDELLO

«Gentile e nobilissima Valenza (...) In tutta la Catalogna non è più lasciva ed amora città.»

Novelle

1713

«I ja que el Regne de València degué la major part a les armes glorioses d'aquest Exm. i Fid. Principat en la feliç expulsió dels moros de la seva Pàtria, no dubta la Nació, essent tan unida en l'honor i l'interès comuns, que V. E. F. admetrà aquesta sincera expressió del seu zel, amor i reconeixença.»

Declaració d'adhesió dels valencians a la resistència antihorbònica presentada a la Diputació de la Generalitat del Principat de Catalunya

1747 VICENT XIMENO

«...no era temeridad que algunos escritores huvieran llamado catalanes a los valencianos y mallorquines, pues de ellos tienen el origen y la lengua»

Escriptores del Reyno de Valencia

1876 BENVINGUT OLIVER

«... comunidad de usos, costumbres, legislación y tradiciones entre los habitantes de los territorios conocidos con los antiguos nombres de Principado de Cataluña y Reinos de Mallorca y de Valencia (...), los cuales aparecen a nuestros ojos como partes de un todo, como miembros de una nacionalidad...»

Còdigo de las costumbres de Tortosa

1918 EDUARD MARTÍNEZ FERRANDO

«... la reconstrucció i expandiment cultural de la Nació Catalana, que així fou coneguda al món en llurs jorns gloriosos, sens afegir els qualificatius de valenciana i mallorquina...»

Síntesi del criteri valencianista

1931 EMILI GÓMEZ NADAI

«Nosaltres els valencians no som més que els habitants d'una regió de la nacionalitat catalana.»

Acte Valenciana, núm. 21

1977 VICENT VENTURA

«... un País Valencià sense el marc de la nacionalitat comuna a tots els Països Catalans no té cap sentit.»

Partits polítics al País Valencià

1985 JOSEP GUIA

«També vull fer confessió prèvia de la meua condició de català perifèric. He nascut, visc, treballo, lluite, ploro, m'enrabie, estimo i pense en i des de la ciutat de València.»

Es molt senzill dir-ho de Catalunya

1988 ENRIC SOLÀ

«Els meus merximents han quedat adés enunciats, i no en tinc d'altres: a no ser que la condició de valencià, és a dir, de català perifèric, pogués aportar algun punt de vista especial al meu prefaci.»

València, València...

ASSOCIACIÓ JAUME I

Concurs
Cares D'ahir patrocina
modes Janine

Aquesta fotografia està feta als anys 40 a Ca ses Mongues d'un poble on es llegeix "Dies i Coses". N'heu de conèixer dues d'aquestes bergantelles per optar al sorteig. Si es així, escriviu totd'una una targa postal abans del 31 de maig amb la resposta a:

Dies i Coses "Cares d'ahir" / Apartat num. 13 / Carrer Mn. Toni Yadell, 6 07669 Calonge. No oblideu posar les vostres dades i el número de telèfon.

Resultat del sorteig passat: Les dues parelles fotografiades a l'aeroport del Prat eren l'amo en Tomeu Teixidor i Sra. i la seva cosina na Maria des pins i el seu home. El guanyador ha estat en TONI DE CA'S SENYOR ENHORABONA

LES NOVETATS D'ESTIU JA SON
A MODES JANINE

TEL. 65 78 47

El guanyador rebrà un premi per una compra
gratuita fins a 5.000 pts.

LANCIA
DELTA

SERIE ESPECIAL LIMITADA
1.690.000
1.700.000
1.710.000

UN CAMPEON
DE SERIE

ITAL BALEAR, S. L.

EXPOSICION Y VENTA

LANCIA

EN FELANITX.

Vía Ernesto, 43 - Tel. 58 30 70.